

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ «СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я»

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2016 рік

№02 (295)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Анатолій Коломієць -
його картини дихають життям...
Допис про майстра пензля читайте на
кольоровій вкладинці номера.

**УКРАЇНО,
ти моя
молитва...**

Василь Симоненко

**З
Б
І
Р
Н
И
К**

НЕ ЗАБУДЬ!

**Ще малий, але ж сміливець –
Сам біжить у гай...
Ти, мій хлопче, українець –
Те запам'ятай.**

**Ще мала, а по барвінок
Вже ходила в гай...
Ти, дівчатко, українка –
Тож не забувай.**

**Вирина стежина рідна
З теплої трави...
Мати наша – Україна,
Не забудьте ви.**

В. Терен

«БОРИСТЕН» – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор **Фідель СУХОНИС**
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
ІВАНЕНКО Валентин Васильович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.
СВІТЛЕНКО Сергій Іванович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
ШВИДЬКО Ганна Кирилівна – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
УДОД Олександр Андрійович – завідувач відділу історіографії Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор.
ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
ТРЕТЯК Олексій Анатолійович, завідувач кафедри політології, доктор політичних наук, доцент.
КРИВОШЕЇН Віталій Володимирович, завідувач кафедри соціології, доктор політичних наук, професор.
СЕРГЄЄВ Вячеслав Сергійович, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
ПОПОВА Ірина Степанівна, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, доктор філологічних наук, професор.
ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович – Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
СТЕПОВИК Дмитро Власович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
ГРИЦА Софія Йосипівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
НАЙДЕН Олександр Семенович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.
КИТОВА Світлана Андріївна – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
ШЕИКО Василь Миколайович – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.
КУЦІрина – коректор.

Представництва редакції:
Україна: Володимир Барна, вул. Банкова, 2, 01024, м. Київ, тел. 066-6243231
США: Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL., 33967 USA.
З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
Канада: Mr. N. Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB., T5T3K8, Canada; Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7, Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
Бразилія: Wira SELANSKI, Rua General Glicerio, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;
Австралія: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T.& Fax: 03.93061997;
Ізраїль: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/1, Lod, Israel;
Польща: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska;
Кольпортер на США та Мексику: Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N.J. 07059
Франція: Madam Annie Daubenton, Paris, desproches@gmail.com

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріалами, які замовлені авторам.
Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.
Адреса: журналу «Бористен», вул. Телевізійна, 3, 49010, Дніпропетровськ—10, Україна
Телефони: 050-340-28-27, (056) 713-52-58.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com

FACEBOOK.COM/BORYSTENINFO

BORYSTEN.COM.UA

CatArt верстка/дизайн журналу

Засновники\видавці: Дніпропетровська міська громадська організація шанувальників журналу «Бористен», Дніпропетровський Національний університет ім. О. Гончара, Дніпропетровська міська громадська організація шанувальників журналу «Бористен», Дніпропетровський Національний університет ім. О. Гончара.

Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за №1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтвознавства та культурології.

Низький уклін Героям

НИЗЬКО ВКЛОНЯЄТЬСЯ ВАМ, ГЕРОІ!

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара приєднався до відзначення в Україні Дня Героїв Небесної Сотні. Напередодні пам'ятної дати делегація університету у складі керівництва та студентів урочисто поклала квіти до пам'ятного знака Героям Небесної Сотні, який розташований на однойменній алеї біля Дніпропетровської обласної держадміністрації. Після цього відбулося покладання квітів до пам'ятного знака вихованцям університету, які полягли в бойових діях на сході України. До меморіалу, розташованого на четвертому поверсі головного корпусу університету, прийшли засвідчити глибоку шану до загиблих багато студентів.

«**День пам'яті Героїв Небесної Сотні**» – це день пам'яті про тих людей, які символізують собою найяскравіший найвеличніший образ Революції гідності, що відбулася два роки тому в Україні. Ці люди поклали свої життя за Україну, за те, щоб у нашій країні відновлювалася й утверджувалася повною мірою людська гідність, – відзначив проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді ДНУ, професор Валентин Іваненко. – Колектив університету: співробітники й студенти активно підтримали Революцію гідності, а коли розпочалися драматичні події на сході країни, багато з них стали зі зброєю в руках на захист Батьківщини від агресії сусідньої Росії. На превеликий жаль, дев'ятеро з них не повернулися з боїв».

На ознаку вшанування подвигу учасників Революції гідності й увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні ДНУ проводить низку заходів, зокрема, лекції на цю тему на факультетах; зустрічі з учасниками Революції гідності та бойових дій на сході України; тематичну виставку літератури, присвячену Революції гідності та пам'яті Героїв Небесної Сотні.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua

ЗМІСТ

- Стор 1 Низький уклін Героям
- Стор 2 Інтелектуальний потенціал – запорука національної безпеки
- Стор 3 Українська кримсько-татарська співачка Джамала представить Україну на Євробаченні
- Стор 4 Воїни-учасники АТО продовжують опанувати англійську мову
- Стор 5 У Росії зруйнували будинок Шевченка, Україна вимагає реакції ЮНЕСКО; У парламенті Канади створять групу дружби з Україною
- Стор 6 - 7 Християнська сторінка
- Стор 8 -9 В ДНУ запрацював «Універсум»
- Стор 9 Вареники чи пироги?
- Стор 10-11 Українці, простіть мене!
- Стор 11 Безкоштовні курси української користуються попитом на сході
- Стор 12 Енеріка Біяч «Світ на розкритій долоні»
- Стор 13 Майдан – джерело правдивої молитви
- Стор 14 Рубрика «Даринка»
- Стор 15 - 17 ДО 70-річчя смерті та 135-річчя уродин видатного вченого Олександра Богомольця
- Стор 17 Славетна Леся
- Стор 18 - 22 Найперше були тут русини
- Стор 22 - 23 Океан образів
- Стор 24 - 29 Три важливі хвили Української імміграції в Канаді та зростання політичної діаспори
- Стор 29 У Києві презентували книгу, написану захисниками Донецького аеропорту
- Стор 30 - 31 Священик з Чикаго: Ми відчуваємо відповідальність за події в Україні
- Стор 32 Поединок добра і зла #ЖивийМайдан
- Стор 33 - 35 Паралелі історії. Як діаспора підтримує Україну
- Стор 35 Український стяг замайорів на вершині найвищого вулкану світу
- Стор 36 Діаспору обурили слова Папи про війну в Україні; Троє лікарів з Канади отримали нагороди від Порошенка за допомогу військовим

Інтелектуальний потенціал – запорука національної безпеки

Кафедра безпеки життєдіяльності, керівництва співробітниками Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при ДНУ ім. О. Гончара (ДОЛІФМП) разом із військовослужбовцями-захисниками Вітчизни організували старшокласникам ліцею екскурсію і заняття в одній із бойових частин.

Реалії життя змушують серйозно ставитися до заходів, пов'язаних з безпекою. Військово-патріотичне виховання молоді відіграє в цих процесах важливу роль. Біля військової частини ліцеїсти мали змогу побачити мужніх воїнів, які вирушали в той день на ротацію в зону АТО. Спочатку на території частини військовий капелан благословив дітей. Потім усі присутні підійшли до стели загиблих воїнів і вшанували їх пам'ять хвилиною мовчання. Після цього військовослужбовці продемонстрували військову техніку із зони бойових дій, а потім – відремонтовану та модернізовану за участю бійців цієї частини. Величезне захоплення викликала в учнів демонстрація безпілотних літальних апаратів (БПЛА). У присутності ліцеїстів оператор БПЛА провів аеророзвідку, обробив інформацію і продемонстрував результати.

У подальшому, при знайомстві з побутом військовослужбовців, майбутні студенти були приємно вражені, коли дізналися, що солдати успішно використовують сонячні батареї та агрегати вітроенергетики. Наприкінці цього цікавого і корисного заходу хлопці і дівчата, затамувавши подих, реально доторкнулися до героїчної історії цієї бойової частини. Героїчні захисники України дали змогу взяти в руки майбутнім захисникам Вітчизни свою зброю і зброю своїх побратимів, з якою вони самовіддано захищали і продовжують захищати Авдіївку, Артемівськ, Маріуполь, Мар'їнку, Піски та ін. Також на уроці мужності майбутні захисники Вітчизни повторили правила безпеки при використанні зброї та боєприпасів, при виявленні небезпечних і підозрілих вибухових

предметів, підвищили свій юридичний рівень з питань відповідальності поводження зі зброєю, навчилися розбирати та складати автомат, потренувалися правильно надягати бронжилет і шолом, ознайомилися із військовою технікою та озброєнням військової частини.

Під час проведення цього заходу організатори постійно підкреслювали, що для досягнення успіху в будь-якій ситуації надзвичайно важливо використовувати набуті знання і навички, а також інтелектуальний потенціал. Можливо, дехто з цих талановитих юнаків та дівчат працюватиме над новітніми технологіями, які будуть використані для створення зразків високоінтелектуальної зброї майбутнього, а більшість із них вже зараз прагнуть присвятити своє життя благородній меті – Захисту Вітчизни. Немає сумніву в тому, що юнаки й дівчата будуть докладати всіх зусиль, у першу чергу інтелектуальних, щоб не допустити на рідній землі війн і конфліктів, а в разі потреби, виконають свій конституційний обов'язок – гідно захистять Вітчизну, народ України.

Володимир Романенко,
старший викладач кафедри БЖД
ДНУ ім. О. Гончара

Українська кримськотатарська співачка Джамала представить нашу країну на пісенному конкурсі Євробачення 2016, який пройде в травні в Стокгольмі (Швеція)

Композиція, яку виконає артистка, вже наробила багато шуму. Пісня «1944» Джамали, з якою вона поїде на конкурс, розповідає про трагедію депортації кримськотатарського народу в 1944 році. Співачка вилила в ній весь біль своєї Батьківщини. Джамала знає цю історію зі слів своєї бабусі, яка пережила депортацію і втратила в той страшний час дитину. Російські влада та ЗМІ дуже обурюються з приводу того, що українці представлять на Євробаченні 2016 таку пісню. Вони заявляють про розпал ворожнечі та політичної заангажованості.

Джамала – «1944» (текст пісні)

When strangers are coming...

They come to your house,

They kill you all
and say,

We're not guilty
not guilty.

Where is your mind?

Humanity cries.

You think you are gods.

But everyone dies.

Don't swallow my soul.

Our souls

Ya?!???ma toyalmad?m

Men bu yerde ya?almad?m

Ya?!???ma toyalmad?m

Men bu yerde ya?almad?m

We could build a future

Where people are free
to live and love.

The happiest time.

Where is your heart?

Humanity rise.

You think you are gods

But everyone dies.

Don't swallow my soul.

Our souls

Ya?!???ma toyalmad?m

Men bu yerde ya?almad?m

Ya?!???ma toyalmad?m

Men bu yerde ya?almad?m

vatanima toyalmadim

Джамала – «1944» (переклад пісні)

Коли приходять незнайомці...

Вони приходять в твій дім,

Вони вбивають вас всіх і кажуть

«Ми не винні...не винні»

Де ваш розум?

Людство плаче

Ви думаєте, що ви-боги,

але всі вмирають,

не ковтайте мою душу

наші душі.

Я не могла провести свою молодість там, тому

що ви забрали мій світ

Ми могли б побудувати майбутнє

Де люди вільно живуть і люблять

Щасливі часи..

Де ваші серця?

Людство, процвітай

Ви думаєте, ви боги

Але люди помирають

Не ковтайте мою душу

Наші душі

Я не могла провести свою молодість там, тому

що ви забрали мій світ

Джерело: УкрМедіа

«Невідплатний борг»

Воїни-учасники АТО продовжують опановувати англійську мову в ДНУ

У лютому 2016 року Регіональний Центр інтенсивного навчання іноземних мов Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара розпочав викладання англійської мови вже для третьої хвилі демобілізованих учасників АТО.

У 2016 році Регіональний Центр інтенсивного навчання іноземних мов продовжує розвивати проекти, спрямовані на забезпечення сучасного ефективного викладання іноземних мов та проекти соціального спрямування. Так, Перші 60 воїнів були слухачами курсів у проекті, ініційованому Дніпропетровським обласним центром допомоги учасникам АТО при Дніпропетровській ОДА за підтримки благодійної організації «Дніпровські серця» та за участі ДНУ ім. О. Гончара. Завдання проекту – допомога воїнам-учасникам бойових дій адаптуватися до мирного життя, відкрити для себе нові можливості, розширити свої горизонти, адже, як говориться у нашому слогані: «Кордони твого світу обмежуються мовою, якою ти володієш. Зроби свій світ безмежним!» Наш центр має значний досвід у тому, щоб зробити особистий світ людини безмежним за допомогою вивчення іноземних мов. На святкуванні Різдва, яке є усталеною традицією Регіонального Центру, відбулося урочисте вручення воїнам-учасникам посвідчень про закінчення 72-годинної програми навчання. У свою чергу воїни, які лише три місяці вивчали англійську мову, виконали всесвітньо відомий хіт «We Are the Champions» та підготували чудову презентацію документальних кадрів з теренів бойових дій, яка вразила аудиторію. Студенти та викладачі курсів стоячи, з почуттям глибокої вдячності аплодували цим мужнім людям. Відтак, на святі панувала піднесена та патріотична атмосфера. Під час навчання в Регіональному Центрі інтенсивного навчання іноземних мов учасники АТО отримали можливість безпосереднього англо-

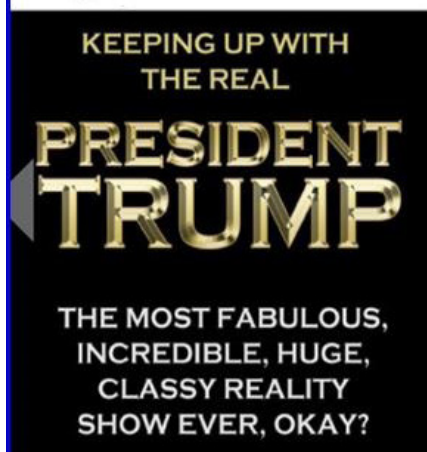
мовного спілкування. Так, в одній із груп відбулася зустріч з аспіранткою ДНУ Діною Носенко. Дівчина у 2012 році закінчила Wake Forest University у Сполучених Штатах Америки та має значні досягнення у легкій атлетиці. Діана поділилася досвідом перебування в американському університеті й англійською мовою розповіла про особливості студентського та спортивного життя у США. Для слухачів Центру було цікавим не лише спілкування, але і можливість зануритися в англійськомовну атмосферу, долучитися до дискусії та поставити запитання, використовуючи свої знання англійської мови.

Варто додати, що багато учасників АТО першої хвилі навчання виявили бажання продовжувати опановувати англійську мову у Регіональному Центрі. Тож ми сподіваємося на їхні подальші успіхи. Маємо надію, що вивчення англійської мови допоможе також психологічній реабілітації людей, які певний час перебували у важких умовах воєнних дій.

Регіональний центр інтенсивного навчання іноземних мов ДНУ ім. О. Гончара

Вивчаємо англійську разом

«Україна і світ»**У Росії зруйнували будинок Шевченка, Україна вимагає реакції ЮНЕСКО**

У російському Оренбурзі знесли будинок, у якому під час заслання мешкав Тарас Шевченко.

Про це на засіданні уряду повідомив міністр культури В'ячеслав Кириленко, передає Лівий берег. «Не дивлячись на те, що будинок в Оренбурзі є пам'яткою архітектури національного значення і мав відповідний об'єкт, охоронний номер, він був повністю зруйнований і на його місці побудовано об'єкт інфраструктури – паркову для приватного банку», – заявив міністр. Кириленко додав, що Україна попросить ЮНЕСКО і міжнародні організації з охорони пам'яток оцінити такі дії Росії.

Оренбурзький сайт orenday.ru повідомляє, що будинок Тараса Шевченка – пам'ятник федерального значення в центрі міста – зрівняли з землею нишком ще в червні 2015 року, однак писати про цей факт російські ЗМІ почали лише напередодні. Один із мешканців міста зумів зняти процес руйнування і звернувся в поліцію для

порушення кримінальної справи. Там декілька разів відмовлялися це робити, але в прокуратурі визнали всі відмови незаконними і більше ніж через півроку справу все ж таки порушили. Саме ця інформація повернула інтерес до теми. Нагадаємо, у Росії з аукціону продали видання Шевченка за рекордні 8,5 млн рублів.

Альона Савчук

У парламенті Канади створять групу дружби з Україною

Вдалося досягти домовленості про утворення у новому парламенті Канади групи дружби з Україною. Про це розповів український посол в Канаді Андрій Шевченко за результатами візиту до Оттави віце-спікера Верховної Ради Андрія Парубія. «Зараз критично важливо, щоб новий уряд розумів, за що ми в Україні боремося, і як нас краще підтримати», – зауважив дипломат.

Українські посадовці мали зустріч з представниками як теперішньої урядової команди, так і з їхніми попередниками. «Є розуміння, за якими темами разом варто стежити найближчим часом: російська агресія, репресії проти кримських татар, угода про вільну торгівлю», – запевнив посол.

Нагадаємо, дружина посла України в Канаді Ганна Гомонай назвала діаспору колосальним українським тилом.

На фото: посол України в Канаді Андрій Шевченко, віце-спікер Верховної Ради Андрій Парубій, міністр оборони Канади Харджит Саджан, депутат від Ліберальної партії Канади Борис Вжисневський. Джерело: Facebook-сторінка Андрія Шевченка

Ісус об'являється учням

У Євангелії від Марка описано, хто є Ісус Христос, що Він робив. Це питання сьогодні актуальне так само як і в дні, коли Він був на землі. Одні взагалі не вірять, що Ісус існував, бо це, мовляв, міф, легенда. Інші вірять, що Ісус був Великим Вчителем і філософом. Коли Ісус був на землі, то теж цікавився питанням, що люди думають про Нього. Дорогою до села Кесарії Филипової Ісус запитує у Своїх учнів: «За кого вважають Мене люди? (8:27)». Учні відповіли: за Івана Хрестителя, ішні – за Іллю-пророка, треті – за одного пророків (28в).

Мойсей та Ілля були попередниками Месії. Люди хотіли бачити Ісуса подібним до них, великим пророком, який вказуватиме на когось ще величнішого.

Коли ми сприймаємо Ісуса тільки як історичну особу, тоді Він стає для нас таким же, як усі інші відомі діячі історії. Коли не признаємо Його, то це означає, що ми відкидаємо усе, що Він зробив для нас. Але коли ми однозначно, твердо, без вагання признаємо Його Особистість і підкоряємося Його об'явленню з вірою, тоді можемо досвідчити вічне благословіння і нагороду. Ісус далі продовжує розпитувати учнів, але цього разу Він запитує: «А ви за кого вважаєте Мене?». Тоді Петро відповів Йому: «Ти є Христос!». Тобто Месія, Божий Помазанець. Петрова заява була однозначна, рішуча і ясна. Коли ми маємо невиразне, неясне поняття про Ісуса, тоді ми справді не пізнаємо, ким Він був в дійсності. Бо ж Він є нашим Спасителем!

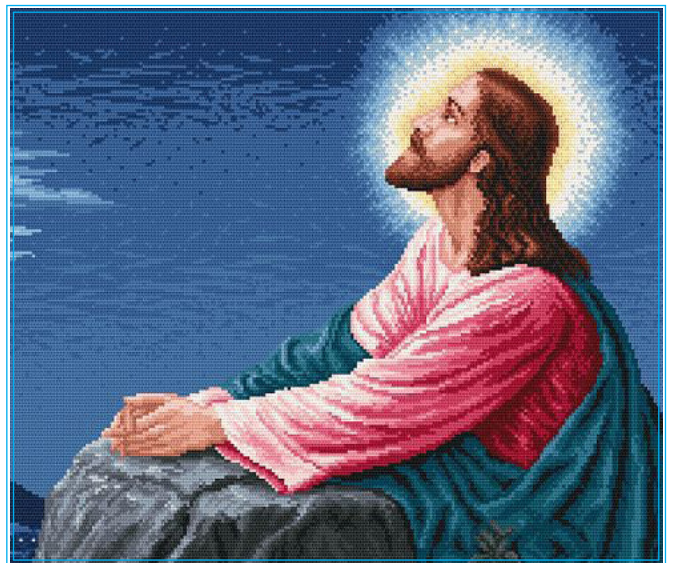
Заперечувати історичність Ісуса, це просто ігнорувати через упередження або неучтвю історичну дійсність. Про Ісуса писав знаний історик Йосиф Флавій та інші історики першого століття. Справді Він був великим, незрівняним учителем і часто повторював, що Його наука походить від Небесного Отця, а Він є Сином Божим. Багато визнають моральну науку Ісуса, але не вірять в Його божественість, не вірять в Його воскресіння. Не так важливо знати про Ісуса, але найважливіше знати Ісуса як свого особистого Спасителя, бо для цієї цілі Він прийшов на цю Землю, щоб спасати людей від гріха і дарувати вічне життя.

Коли Петро вірно відповів, визнаючи Ісуса Месією, Ісус заборонив учням розголошувати цю істину, тому що багато людей того часу чекали на Месію і думали, що Месія прийде звільняти Ізраїль від римлян. Але Ісус прийшов звільняти людей від гріха. Він не прийшов як політичний Месія, але як Спаситель. Отже Він знав, що маси того часу не зможуть повністю зрозуміти і прийняти Його, а намагатимуться зробити Його політичним провідником у боротьбі проти римлян, а чудами Він лише оздо-

Провідники рубрики:
почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК
та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

ровлюватиме населення як лікар-чудодійник. Коли ви іншим свідкуєте про Ісуса, будьте певні, щоб вони зрозуміли, що свобода, яку дарує Ісус, є духовною свободою, а не політичною чи соціальною. Ісус прийшов спасти світ від суду за гріх. Іван Хреститель побачив, що Ісус йде до нього і сказав людям: «Ось Агнецъ Божий, Який бере на себе гріхи світу» (Ів. 1:29).

Ісус далі каже, говорячи про Себе, що «Син Людський мусить багато терпіти, й відцураються Його старші та первосвященики та книжники, і в'ють Його, і на третій день Він воскресне» (8:31).

Ісус називає Себе Син Людський.

Ця назва підтверджує, що Ісус має дві природи – божествену і людську. В Посланні до колосян написано (1:15-17): «Він є образ невидимого Бога, Перворідний з усякого творива, бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, - усе через Нього й для Нього створено! А Він є перший від усього, і все Ним стоїть!».

ЛЕОНІД: Перворідний має старозавітне значення, яке часто надають цьому слову, «перший за становищем» спадкоємець чи верховний. Син Людський – це людська природа, досконала людина, і Син Божий - це божественна природа. Ісус також об'являв учням, що Його місія включає страждання, відкинення, смерть, але й воскресіння. Петро відкликав Ісуса і почав заперечувати: «Пожалій Себе, Господи, і нехай це не станеться Тобі» (Мт. 16:22). Петро думав: чи потрібен народові страждаючий і мертвий Месія? Євреї чекали героїчного Месію, визволителя від гніту, від чужої влади. Ісус знав, що це сатана спокушає Його, тому пояснив Петрові, що йдеться не про земне, людське, а про небесне, Боже.

Це ж не вперше сатана спокушував Ісуса. Він спокушував Його в пустелі, пропонуючи без розп'яття отримати царства і для цього лише вклонитися сатані. Проте Ісус розумів, що основна ціль Його приходу це Голгофський хрест, щоб стати викупною жертвою і принести людям Боже спасіння. Написано: кара за гріх – смерть. Це Божий закон. Щоб нас, грішних, простити, Ісус Христос взяв наш гріх на Себе і помер. Тому ми можемо від Нього отримати прощення. Потрібно покаятися і прийняти цей дар вірою. Властиво в цьому полягає уся суть Євангелії. Найкраще пояснює це значення апостол Павло в Першому посланні до коринтян (15:3-8): «Бо я передав вам найперше, що й прийняв, що Христос був умер ради наших гріхів за Писанням, і що Він був похований, і що третього дня воскрес за Писанням, і що з'явився Він Кифі, потім 12-ом, а потім з'явився більше як п'ятистам братам, що більшість з них живе й досі, а дехто й спочили,. Потому з'явився Він Якову, опісля – усім апостолам. А по всіх Він з'явився й мені, мов якомусь недородкові». Отже апостол Павло пояснює: щоб спастися від вічної погібелі, від пекла, потрібно повірити в цю святу Євангелію.

Євангелист Марко далі подає Ісусові слова, в яких є відповідь на це дуже важливе питання. Взяти треба свій хрест і йти за Ісусом – це ілюстрація як символ способу життя із самозреченням, з готовністю страждати і бути у послухові до Отця Небесного. Ісус пояснює, що йдеться про вічність, про вічне життя, про ваше спасіння. Ваша душа має найбільшу цінність, вона дорожча за цілий світ. Усе багатство, гроші, майно, усе, за що ми тяжко працюємо, за що воюємо, не має в порівнянні із нашою душею вічної вартості, бо все це тимчасове і швидкоминуче. Це дуже критична вимога в суспільстві, яке живе лише в догоду собі. Йде мова по пріоритеті в житті. Наприклад, Бог може вам дати все, що ви бажаєте, усе багатство, добре здоров'я, найкращий від усіх людей вигляд, але не пода-

рує вам спасіння, бо ви відмовилися від нього. Усе це добре, але мінливе, скорочасне проходить і перед вами вічність, а ви не спасенні, ви в своїх гріхах, від яких самим вам немає способу звільнитися. Тому Ісус Христос пояснює, яка користь людині, коли вона «здобуде увесь світ, а занепасть душу свою?». Або що дасть людина взамін за душу свою? Тут пропонується вибір – краще загубити своє егоїстичне, собі догоджуюче життя й прийняти Ісуса та йти за Ісусом. Краще загубити дочасне, щоб придбати вічне. Єбагатолудей, які соромляться Ісуса і Його науки, бо ж в грішній культурі цього світу не модно бути правдивим християнином, Христовим послідовником. Якими будуть наслідки такої позиції? Ісус дає відповідь (8:38): «Бо хто буде Мене та Моєї науки соромитися в роді цім перелюбним та грішним, того посоромиться також Син Людський, як прийде в славі Свого Отця з Анголами святими». Ісус, будучи Богом, автором всього творіння, не посоромився прийти в цей грішний світ, взяти тіло людини, бути відкинутим, зневаженим, битим, на кінець прибитим до хреста з короною тернового вінця. Це все Він зробив заради мене і кожного з нас, щоб нас простити, відкупити і прийняти в Своє Царство. Це ціна нашого спасіння. Коли ви відкинете, зневажите таку жертву, таку любов, тоді вже не Бог буде відповідальний за вашу вічність, але ви, бо це ваш вибір.

На закінчення залишимо вам один вірш, в якому сказане все. В Євангелії від Івана (3:16) написано: «Так-то Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне». Амінь.

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір з Києва, щонеділі о 19:40, на першій програмі Українського радіо.

У ДНУ запрацював «Універсум»

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара відбулася презентація інтелектуального клубу «Універсум». Темою першої дискусії клубу стала топонімічна реформа у Дніпропетровську: її досвід, стан та перспективи.

Студентів і викладачів, що зібралися на відкритті нового інтелектуального осередку в ДНУ, радо привітав ініціатор клубу, проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді ДНУ, доктор історичних наук, професор Валентин Іваненко. «Сьогодні мені випала велика честь вітати вас із цією знаковою для класичного університету подією. Зазначу, що в ДНУ залученню студентів до творчої самодіяльності приділяється особлива увага. В університеті існує низка молодіжних об'єднань наукового, освітнього та культурно-мистецького спрямування, в яких уже задіяно близько половини наших вихованців. І ми задоволені, що сьогодні до цього розмаїття долучається ще й формат інтелектуального клубу, аналогів якому немає в жодному вищому навчальному закладі України. Сподіваємося, що засідання «Універсуму» надаватимуть учасникам потужного енергетичного заряду, а сам клуб матиме велике, цікаве і плідне майбутнє», – наголосив Валентин Васильович. Перше засідання «Універсуму» проходило у вигляді дискусійного майданчику. Предмет обговорення обрали не випадково. Ним стало напрочуд актуальне, своєчасне питання, яке бентежить тисячі дніпропетровців – топонімічні зміни у місті. Учасники обговорили основну мету, завдання, концепцію та особливості проведення реформи дніпропетровської топоніміки. Зокрема, із доповіддю виступив один з провідних фахівців Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук Сергій Світленко, який очолює історико-краєзнавчу секцію міської комісії з перейменувань. Зазначимо, що секція під головуванням Сергія Івановича нині розробляє топонімічну політику міста і надає певні системні рекомендації. А протягом другого півріччя минулого року у стінах Дніпропетровського національного університету проходили численні тематичні наукові засідання та відкриті громадські слухання. Як повідомив присутнім Сергій Світленко, на сьогодні згідно з законом «Про декомунізацію» в Дніпропетровську вже перейменовано 316 об'єктів, що складає лише 10 частину від необхідного. Наразі фахівці-історики наголошують на надзвичайній важливості написання нової топонімічної мапи нашого міста. «Метою топонімічної реформи в Дніпропетровську

є втілення нової топонімічної моделі нашого міста-мегаполіса як обласного центру сучасної України, – пояснює Сергій Іванович Світленко. – Треба розуміти, що топоніміка як сукупність назв – це, по суті, кодування історичної пам'яті. І сьогодні ми маємо йти назустріч часу та усвідомлювати необхідність змін, що стосуються нашої історичної пам'яті. Найперше, нам варто відійти від кліше старого світу, де панують старі міфологеми. При всій повазі до високих комуністичних ідеалів треба визнати, що стара радянська комуністична, а також так звана пострадянська модель «напівсвободи» не витримують конкуренції з іншими сучасними світовими моделями. Тому на шляху до нової, сильної і щасливої України найліпшим для нас видається розбудова зрілої демократії на основі синтезу національних та європейських цінностей», – вважає Сергій Іванович.

Відтак, серед магістральних ліній нинішньої реформи найменувань Дніпропетровська спеціалісти виділяють «українізацію» та «європеїзацію» міста в топонімічному плані. А саме: через проведення зв'язку різних періодів української історії (наприклад, назви княжого чи козацького періоду), «залюднення» місцевої топоніміки іменами українських діячів, що мали безпосередній зв'язок із нашим краєм, а також привнесення в регіональні назви європейських імен (з огляду на тісний зв'язок нашого краю з європейською цивілізацією, про що свідчать численні археологічні артефакти). Упродовж зустрічі також обговорювалися особливості урбогенезу міста Дніпропетровська (починаючи від першого козацького поселення Самарь (1576 р.), відомих фортець Старий і Новий Кодак та Богородицької фортеці), з погляду української історії розглядалися варіанти нової назви мегаполісу (Січеслав, Дніпрослав тощо). Крім того, учасникам диспуту були представлені результати навчального соціологічного

дослідження, проведеного студентами-третьоккурсниками факультету суспільних наук і міжнародних відносин ДНУ. Зокрема, молоді дослідники ДНУ опитували респондентів 18-25 років стосовно їхнього ставлення до перейменування рідного міста. «В першу чергу, ми намагалися виявити емоційно-асоціативну складову в сприйнятті нашими мешканцями сучасної топонімичної реформи. Цікаво, що загальною тенденцією в думках нашої фокус-групи стало висловлення гордості за своє місто. Щодо самої необхідності перейменування думки містян зазвичай різняться, так само як і не всі топонімичні зміни їх задовольняють», – розповіли студенти.

На завершення університетські фахівці відповідали на питання слухачів. Усі разом у відкритому діалозі шукали таку дорогоцінну істину з особливо животрепетного для містян питання. За словами модератора заходу, президента інтелектуального клубу ДНУ «Універсум» доктора філософських наук, професора Сергія Шевцова,

подібні зустрічі в університеті відтепер влаштуватимуться щомісяця. Основними формами діяльності інтелектуального клубу ДНУ заплановано будуть дискусійні майданчики, круглі столи, брифінги, відкриті лекції кращих науковців університету тощо. Серед головних завдань «Універсуму» визначені: сприяння зміцненню престижності універсального знання та інноваційної діяльності в молодіжному середовищі, популяризація кращих надбань національної і світової науки серед студентства, а також виявлення і підтримка перспективних проектів у вирішенні болючих регіональних питань. У такий спосіб, упевнені засновники, нова формація посприє розвитку інтелектуального потенціалу не лише університету, а й Придніпровського регіону в цілому. Тим паче, що долучитися до роботи клубу вже виявили бажання представники інших навчальних закладів Дніпропетровська.

www.dnu.dp.ua

«*А мова як море*»

ВАРЕНИКИ ЧИ ПИРОГИ?

Пригадую як у молоді роки, з номінантом премії імені О. Гончара журналу «Бористен», активним членом української громади у США Володимиром Могучим вчили наших товаришів з Галичини розуміти різницю поміж варениками і пирогами. Це було коли ми працювали на українській відпочинковій оселі в Америці «Союзівка». Я і Володимир були єдині східняки-працівники. Ми трудилися на кухні подавали кельнерам страви, котрі замовляли клієнти. Як кухня приготувала вареники на обід, то кельнери підходили і замовляли...." Потрібно п'ять порцій пирогів". Я і Володимир відповідали....."Сьогодні пирогів нема. Маєм на обід вареники". Кельнери знову повторювали"П'ять порцій пирогів", а ми те саме відповідали..."пирогів нема тільки вареники". Отак, ми вчили наших братів-галичанів відмінності поміж пирогами і варениками. Пирогі печені, а вареники варені.

А ще пригадую ми говорили про картоплю, а вони казали що то бульба або бараболя, чи ми казали сковорідка, а вони нас поправляли що то пательня, ми просили щоб подали нам ополоник, а вони нам давали хохлю, ми казали каструля, а вони казали що то баняк. Гарні спогади молодих літ. І найперше тому, що попри деякі відмінності у розмовній мові, ми були братами українцями. А ще це свідчення того наскільки величне наше слово, наскільки багато синонімів має україн-

ська мова. І ще думається мені у ці тривожні для України дні що кремлівський карлик-нелюд, мабуть, розраховував на те що українців може розділити розуміння що таке «баняк», а що таке «каструля». І ще, напевно, найбільше вірив в те, що українці, котрі забули своє рідне слово і говорять російською, кинуться в обійми північних звірів. Але, дякувати Богу, та нашим українським героям Путін дуже й дуже прорухувався. Українці можуть говорити по різному, але Вітчизна у них одна – єдина! Слава Україні!

Віктор Бабанський (Нью-Джерзі, США)

“Українці, простіть мені...”

Цих слів дуже бракувало на пресовій конференції Папи Римського в літаку під час його повороту до Риму з Мексики. На запитання французького журналіста про покривдження українців своєю зустріччю та спільною Декларацією з Кирилом, Папа розповів про своє знайомство з Блаженнішим Святославом, але не називаючи його Патріархом, а тільки Верховним Архієпископом. Українська Греко Католицька Церква на своїй сторінці в Інтернет подала новину, що мала на меті представити, що сказав на пресовій конференції Папа про Декларацію: “Це дискусійний документ. Слід додати, що Україна переживає війну, період страждання. Існують різні інтерпретації”. На світових мережах інтернету появилася транскрипція стенографії пресової конференції. виявилось, що слова виступу Папи на прес-конференції, як подала УГКЦ, були у скороченій формі хоча не було такої замітки бо, фактично, були ще і такі слова Папи: “...кожен має свою власну ідею про цю війну, як вона почалась, хто її почав...” Тобто, так виходить, що ці слова Папи УГКЦ затаїла, щоби вибілити, бодай, трохи Папу, та не подати своїм вірним точний образ наскільки кривдним є Папа для українського народу. Мабуть, як переважно буває, саме приховання є гірше самої події. Наша Церква має обов'язок не тільки захищати інтереси своїх вірних, а також говорити правду, навіть коли ця правда не вигідна. Божі заповіді відносяться до церковних осіб також. На доручення Папи поїхали наші владика з України на чолі з Патріархом Святославом до Риму. Там вислухали директиви від Папи — не вмішуватися до політичних справ навколо “наси́льства та суспільного неспокою” в Україні. Не знаю чи наші владика відповідали Папі, але думаю, що ні. На пресовій конференції, про що писала наша Церква на своїй сторінці, Блаженніший скромно сказав: “Наша Церква впродовж століть свідчить, що єдність зі Святішим Отцем не тільки не позбавляє східної ідентичності, а й допомагає відкрити універсальні цінності Вселенської Церкви, вийти за межі власної провінційності та взьке коло національної приналежності.” Ось так антиукраїнський Папа зломив хребет ієрархії нашої Церкви. Чи ця справа закінчена? Далеко ні. Повинні бути наслідки-- реакція мирян, але тільки по своїй власній совісті і то не задля покарання, але задля християнського прощення, одначе щойно після висловлення жалю за гріхи та слів Папи: “Українці, простіть мені.”

До того часу вірні УГКЦ повинні відкласти реверанс до Папи Римського. Тобто у відправах церковних УГКЦ просити своїх душпастирів не згадувати Його особу. Напевно, з огляду на дисципліну та слухняність, душпастирі не погодяться з цією пропозицією. Як проявляти своє невдоволення? Згідно з власною совістю. На жаль ми живемо у світі де багато, включно з Апостольською Церквою, вирішується грошима. На даний момент вірні УГКЦ повинні само собою здержатись від так званого Петрівського фонду, здержатись від пожертв на римо-католицькі інституції, університети, тощо.

Особисто, коли б українські католицькі церкви, яких я учащаю, не прийняли мораторію на поминання і молитви за Папу, я з чистою совістю буду молитися в українських православних і протестантських церквах, у яких, до речі, я і так молюся коли я перебуваю в Україні. Принципи повинні переважати над знайомством чи дружбою. Кажуть, що Святий Томас Мур, коли до нього звернувся його добрий друг Король Англії Генрик VIII піддержати його у намаганні переступити церковні закони проти шлюбного розлучення задля дружби, відповів, що, мабуть, Король діє згідно з власною совістю, а він (Томас) повинен діяти згідно з своєю. А тому коли Король діє за совістю він (Король) опиниться у небі, а Томас задля дружби піде проти власної совісті і тому опиниться у пеклі, чи Король залишить небо і переселиться в пекло задля дружби?! Хтось може завважити, що така відповідь не у дусі християнського прощення. Не так, бо поки може бути прощення мусить відбутися виявлення жалю і признання свого гріха грішником. Не можна інакше вважати теперішнього Папу як блудного Папу. Блудний син в Євангелії звернувся до батька зі словами жалю та болю і отець йому простив, і прийняв його з відкритими руками.

На пресовій конференції та впродовж відносно довгого часу від самої зустрічі та Декларації не проявлено жодного жалю та перепрошення з боку Папи, а з боку нашої Церкви, крім інтерв'ю Блаженнішого Патріарха, появилися тільки нещирі намагання офіційних осіб і душпастирів вибілити Папу словами: "боремось проти російської дезінформації і пропаганди". Коли б не було Папської ініціативи не було б зустрічі з дияволом. Від тої ганебної зустрічі та Декларації поки що Папа не тільки не кається, але зухвало йде у наступ проти нашої Церкви і народу, зломивши хребет навіть Блаженнішого.

В додатку, якби не змальовували зустріч і Декларацію церковні достойники Апостольської Столиці та УГКЦ, ця подія не понесе найменших духовних наслідків, а тільки політичні. Текст Декларації, де виносяться духовні моменти, будуть забуті у короткому часі, а в Московській Патріархії вони взагалі ніколи не приймалися. Залишиться політична частина: легітимація МП і "руського міра". Залишиться також, і може на довгі роки, теперішній Папа, який або не розуміє, або не хоче розуміти політичних наслідків своєї дії не тільки для українців-католиків, але також для українців православних,

яких Папа закликає шукати канонічності через МП та всіх українців, яких Папа закликає припинити немов "цивільну війну". Якщо не буде відповідної і ефективної реакції, сьогоднішній Папа продовжуватиме свій шлях, що він до речі і показує. Обов'язком християн є навести блудних синів навіть тоді, коли наші Церковні достойники виявилися безхребетними.

Великий муж нашої Церкви Патріарх Йосиф спілкуючись з нашими владиками часто казав "не гніть хребтів". Як нам потрібно такого Душпастиря сьогодні! Але немає і тому миряни повинні підняти свій голос, але тільки по своїй власній совісті. Хтось може сказати, що мої зауваження загостріли та не в християнському дусі. Можливо вони є гострими, але вони наскрізь християнські. Взоруючись і уподібнюючись до Христа ми повинні реагувати як реагував Ісус Христос не дозволяючи, щоби з Божого дому робили базарний ринок. Не дозволяймо, щоби з Церкви Христа робили антиукраїнський політичний ринок.

Аскольд Лозинський (США)

(оригінал правопису збережено)

24 лютого 2016

«Новини України»

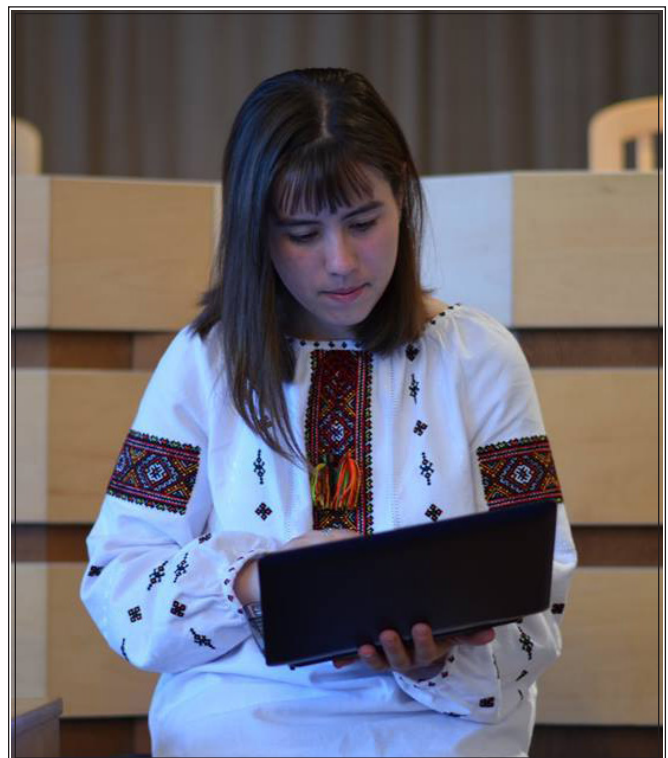
Безкоштовні курси української користуються попитом в східних областях

Люди на сході України активніше долучаються до вивчення мови люди, ніж у центральних областях. Про це в ефірі Громадського радіо розповіла Катерина Мельник, волонтер проекту «Безкоштовні курси української мови», що активно діють на Сході України та безпосередньо у прифронтових територіях Донецької та Луганської області. «На Сході курси української мови для людей — це спосіб об'єднати громаду, відчувати єдність і те, що ти не сам у своїх проукраїнських прагненнях. Ми не лише викладаємо мову, а також запрошуємо цікавих лекторів і проводимо культурологічні та просвітницькі заходи в межах курсу. Таким чином у людини, яка слухає наш курс, формується певний світогляд і вона стає більш активним громадянином», — зазначила волонтер.

«Якщо говорити про наповнення, то ми ставили собі за мету створити щось принципово відмінне від шкільного курсу української мови. Це не є підготовка до якихось іспитів чи заходів. В першу чергу курси — це можливість для людей, які спілкуються російською мовою, опанувати або перейти на українську. Також

завдяки нашим курсам можна дізнатися щось нове про Україну. Наші курси вже працюють у більш ніж 20 містах України і нас легко знайти через пошук в інтернеті», — додала вона.

Марічка Паплаускайте

«Наші переклади»

Енеріка Біяч «Світ на розкритій долоні»

(Переклад з хорватської Тетяни Дзюби)

Енеріка Біяч – хорватська письменниця та художниця народилася 14 жовтня 1940 року в Далмації. Закінчила філософський факультет Загребського університету, відділ слов'янських досліджень. Працювала журналістом-редактором і ведучою на радіо, вчителювала. Пише вірші та прозу. Літераторка опублікувала понад десяток власних книг поезії. Значне місце у поетичному доробку авторки належить пейзажній ліриці. Енеріка Біяч – член Правління Спілки хорватських письменників, очільник її Подравсько-Пригорської філії, член літературно-просвітницького товариства «Матица хрватска». А ще – вона малює художні полотна олійними фарбами, розписує акварелями шовк.

Синьо-зелений сон

Довкола мене моруге місто,
незнайомі люди, суєта, марнослів'я.
Уламки поспіху: життя йде своїм звичаєм,
а я вислизаю з нього.

Я хапливо ловлю мить, зіткану із кохання,
снів і чистоти крихких сніжинок.
Тремчу від доторку руки,
від дотику повітря,
музики вітру і того, єдиного, погляду,
від тієї зустрічі у душі та у сні.

Довкруги мене усе зелене,
Дорога – світла, ріка – у блакиті.
Дивно: і ріка, і дорога тягнуться вгору.

Тремчу від доторку руки,
від дотику повітря,
музики вітру і того, єдиного, погляду,
від тієї зустрічі у душі та у сні.

Краєвид із мого вікна

Ружі – можливо саме рожево-димчасті
немов випадковість
і незбагнений сенс у сокровенному
у красі яка мені до болю потрібна
кипариси – у своїй прямоті
заколисують ущерть заповнене буття

Краєвид із мого вікна
те котре неповторно вічно шумить
перетворюючи наші слова на мову
береза – тиша та піднесений сон
немов закохани очі – на все що не поглянуть
обертають на ніжність
широкі блаватні лаштунки зіткані з молитов
тихого неба що спускається
минаючи другорядне на своєму шляху
і проникає углиб усього суцього.

Поезія

1. Восени

тріщинами візьметься усе довкола.
Заклопотані справами очі й руки. І слова,
обмірковані, ллються без спину.
Враз, хоча його ніхто не кликав,
вітер з'являється у сірому плащі
і повітря набрякає вологою. І подихом смерті.
Земля вкутається. Зімкне повіки.
І занишкне так, щоб тільки з душею

2. Навесні

сонце від сну пробудиться. Таємним знаменням
зрине. Бруньки набубнявлюють.
Стужавіла сила від пут вивільниться,
Вихлюпнеться на волю. Забуває.
Листям вкриється. Зазеленіє.
І зіллється, немов у вірші,
слово перше із словом останнім.

Голос берези

Іноді вночі – коли світло засинає
у галузках моєї берези... Справді саме так,
крізь пагілля світла вчувається голос.

Чистий голос берези.

Розлогий, немов ріка, він витікає
з самого серця.

Чую, як ллється душа.

Від білизни мерехтить...

Сяйво зливається із зеленим водоспадом. У
гілках моєї берези оселилася вічна весна.
Деколи я розпізнаю у шелесті дерева твій схви-
льований голос. Бачу небо й птахів...
і оновлений цвіт.

У гіллі моєї берези – вміщається всесвіт.

Майдан – джерело правдивої молитви

Під час Революції Гідності я зрозумів, що українці ще здатні творити діла любові. Кожен був готовий подати руку допомоги, не чекаючи на винагороду. На Майдані можна було розраховувати на те, що хтось пригостить гарячим чаєм, коли тобі холодно, чи нагодує, коли ти голодний. В очах тих, хто допомагає, бачиш невимовну радість. Один випадок особисто для мене взагалі фантастичний. Якимось ми з невеличкою групою семінаристів їхали з богослужіння у собор Воскресіння і співали різних пісень. Вийшли з метро і зустріли чоловіка, який підійшов і подарував нам цілий пакунок з національними прапорами України.

Майдан для мене – це також і джерело правдивої молитви. Недарма сказав Блаженніший Любомир: «Молись так, ніби все залежить від Бога». Насправді в цей час, коли людям було страшно за своє життя, коли ніхто не знав, що буде далі, коли кожного вечора на Майдані зі сцени повідомляли про чергову зачистку, коли відбувались криваві, страшні події впродовж 18–20 лютого, коли матері знали, що їхні діти в епіцентрі кривавих подій, – люди найбільше потребували молитви. Саме в цей час, на мою думку, розмова з Богом про допомогу переростала у відчайдушний крик душі про змилювання. І все з міцнішою вірою ми промовляли молитву Митрополита Андрея за український народ: «Умилосердися над усіма тими, що терплять. Даруй їм ласку терпеливо зносити гірку долю і через терпеливість заслужити на пільгу в терпіннях і перемогу в цьому смертному житті та на блаженство вічності». А й справді, на кого наш народ повинен був покладатись, як не на Володаря всесвіту, коли, здавалось, уже просто немає виходу. Особливо вразила мене стаття «Амвон на нейтральній смузі»: про священників, які стали між озлобленими беркутівцями і розгніваним від безвиході народом. Приємно було також бачити, що священники не покинули свою паству навіть у період найстрашніших подій у лютому, коли вони, ймовірно, зі страхом у думках, але з вірою в серці, молилися над померлими і підтримували живих.

Майдан – це єдність. Саме на Майдані кожен міг відчути, що означає вислів «В єдності сила». Переглядаючи різні інтернет-ресурси, дивлячись телевизор, будучи на головній площі Києва, будь-хто міг досвідчити, що стереотип про те, що схід і захід, північ і південь України розділені, є розвінчаним. Тут не важливо, якою мовою спілкуєшся, які книги читаєш, а найважливіше, чи ця людина знає, що означає людська гідність.

Майдан – це також реальна загроза смерті. Один священник розповідав про молодого хлопця, який підійшов до нього з проханням про благословення на смерть. Духовний отець же відповів, що може благословити лише на життя. Це один із багатьох прикладів, коли людина у боротьбі за правду та людську гідність готова віддати навіть найцінніше, що в неї є, – своє життя. Зараз ми вшановуємо героїв Небесної сотні, але чи ми насправді усвідомлюємо героїзм їхніх вчинків,

який дав нам право на життя? У стінах Львівської семінарії відбулась молитовна зустріч з родинами загиблих героїв. Коли ти бачиш тих, які втратили своїх близьких, їхні очі наповнені сльозами, втомлені від довготривалого перебування біля могил обличчя, коли чуєш, як матері з плачем промовляють: «Я хочу, щоб він жив», – у тебе всередині щось змінюється. Через сорок днів після цих страшних подій на Майдані нам здається, що цього навіть і не було, ми починаємо забувати про героїв. Але чи маємо ми право забути тих, хто подарував нам своє життя?

Майдан – це також приклад солідарності. Вона проявлялась у тому, що не лише українці хвилювались за наше майбутнє. Підтримку в нашій боротьбі за справедливість і гідність людини висловлювали також інші народи, навіть ті, кому, здавалось, немає до нас діла, оскільки вони знаходяться надто далеко від України. Приємно, що свою солідарність інші країни висловлювали не лише на рівні громадських ініціатив, а й на рівні представників влади найвпливовіших країн світу.

Підводячи підсумок, згадую слова владика Венедикта, який, говорячи про Майдан, сказав: «Бог хоче, щоб ми щось у собі змінили, бо далі так продовжуватись не може». На мою думку, кожен українець кожного ранку повинен прокидатись із постановою стати кращим, із наміром змінити щось у своєму житті та житті своїх близьких. Кожен з нас повинен не переставати творити діла любові не лише своїм близьким та знайомим, а й тим, кого не знаємо, навіть ворогам. Не переставати уповати на Господа, до Якого ще зовсім нещодавно заносили свої щирі молитви, оскільки якщо з нами Бог, тоді хто проти нас? І найважливіше, на мою думку, – це усвідомлювати, що Україна починається з мене. Прикладом у цьому для нас є герої Небесної сотні, які у своїх серцях у відповідь на страх сказали: «Хто, як не я?».

*Теннадій Аронівич
семінарист 2 курсу Львівської Духовної Семінарії
Святого Духа УКТЦ*

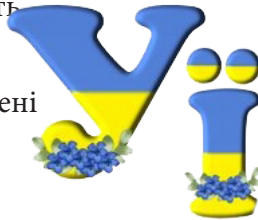
Вчитися цікаво!

Звягінцева Надія Дмитрівна (м.Херсон) – автор програм зі стилістики, поезики, словесності, що були затвержені Міністерством культури і туризму України як експериментальні. Очолювала новокаховську літературну студію для дорослих. Стала упорядником, укладачем та співредактором збірки творів «Красуне вічність» (2002 р.). Ініціатор видання і співредактор збірки вибраних творів видатного поета А. Бахути (2004 р.). нагороджена багатьма відзнаками. У 2012 році стала переможцем Всеукраїнського конкурсу літературної творчості, що його проводить Українська бібліотечна асоціація.

КОЛЬОРОВА КАЗКА (абетковий вірш)

Абрикосові Алеї Акварельні,
Барви Бархатисті і Бліді.
Вітерці Весняні, Вже Веселі,
Горобців Ганяють у Гіллі.
Гедзь на Грати сів і Гаву ловить,
Десь Далеко Дятел Дуба Довбіть.
Енергійний Ему в Екіпажі
Єгеря з Єнотом покотив.
Жартівлива Жаба Жваво в Жмені
Загрібає Зорі Золоті,
Іронічно каже їжакові:
Їж, їжаче, зорі їстівні!
Йде ця казка кольоровим колом,
Кидає в Калюжі Камінці,
Лашиться до Ліхтарів і Ловить
Мрії Мармеладові Млинці.
Насуває Ніч Нові Намети,
Огортає Обережно Очерети.
Порцелянові Птахи напівпрозорі
Розсипають Радісні Родзинки.
Сяє Срібне Світло по Соборах,

Тінь Тремтяча лізе у Торбинку.
Узбережжя Усмішки Умовні
Файна Фея у Футляр збирає,
Хитра Хмара Хвостиком Холодним
Цілий день, як Цуценя, метляє.
Чепуриться Чагарник, і Часто
Шлях Шумить: Шпаки, немов Шалені,
Що години пророкують Щастя.
Ювілей святкує Юна казка –
Янголи веселі у Яскравих масках.
Там, де таїни і терем (тавтограма)
Тягнуться тонкі тополі,
Тіні танцюють теплі,
Трави тонуть в тумані
Там, де тріпочуть тополі.
Точаться там таємниці,
Тобто течуть теревені,
Тануть у темряві тихій
Там, де тремтять таємниці.
Тесаний тісний терем
Тьмяні тенета тримають.
Тішиться терпка тривога
Там, де тополі, таїни і терем.
Словесні задачки

Шарада - мовна гра, у якій два слова складаються в одне нове.

1.

Перше слово гроші зберігає,
Друге слово їсть або волає.
А коли слова до купи скласти –
Буде той, хто вмить збіднів,
Лишився грошей на нещастя. (банк+рот)

2.

Спочатку - крик ворони гучний,
А потім - карта головна.
Їх об'єднаєш – й голова
Не буде замерзати в учня.
(кар+туз)

Анаграма - задача, у якій треба переставити літери, щоб вийшло нове слово.

1.

Від аромату солодко в повітрі,
Коли це дерево розквітне.
Якщо ж всі літери місцями поміняти,

Так буде чим те дерево спляти. (липа – пила)
2.

Ця стрімка машина сягає аж зірок.
А переставте літери - і ось за кроком крок
Котить трійка коней з царицею візок.
(ракета – карета)

Логогриф - мовна загадка, у якій треба додати або відняти літеру, щоб вийшло нове слово
Його здобувають в спортивних змаганнях,
Коли буде місце у вас не останнє.
Як літеру «ель» до слова додати -
Він круглий. З ниток.
І з ним кошениа любить грати.

Метаграма - задача, у якій слід замінити одну літеру на іншу, щоб вийшло нове слово

Коли в середині є «ен»,
То це смачний солодкий фрукт.
Якщо змінити «ен» на «ре» -
То буде це тварина вперта,
Хоча і не віслук.

«Тортаючи календар»

ДО 70-РІЧЧЯ СМЕРТІ ТА 135-РІЧЧЯ УРОДИН ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО ОЛЕКСАНДРА БОГОМОЛЬЦЯ

Весвітньовідомий український вчений, президент Академії Наук Української РСР Олександр Олександрович Богомолець організував близько десятка науково-дослідних закладів в Україні і Росії, котрі діють і досі. Він започаткував українську школу патофізіології і геронтології. Розробив методику консервації донорської крові і винайшов антиретрикулярну цитотоксичну сировотку, за допомогою якої лікувано поранених бійців в Другій світовій війні. Він автор численних праць наукових з ендокринології, порушення обміну речовин, імунітету та алергії, раку, старіння організму та можливість продовження людського життя. тощо. Обсяг наукових досліджень Богомольця обіймають ендокринологію, імунологію, онкологію, вищу нервову систему тощо. Завдяки своїм науковим досягненням вчений здобув найвищі почесті, в надзвичайно складному історичному періоді, коли Україна перебувала в окупаційній московсько комуністичній імперії зла, - званої Радянським Союзом.

Олександр Богомолець народився 12 травня 1881 р. в Київ, був він другою дитиною в сім'ї лікарів і революціонерів — земського лікаря Олександра Михайловича Богомольця (1850–1935) і його дружини Софії Миколаївни Богомолець (1856–1892) з дому Присецьких гербу «Новина». Старший брат — Микола — помер у дитинстві. Один з братів молодший Олександр народився в Лук'янівській в'язниці Києва, де під слідством перебувала його мати Софія, за приналежність до радикальної народницької організації лівого спрямування «Південно-російський робітничий союз». Невдовзі після пологів був забраний від матері і відданий на виховання до маєтку Климове до свого дідуся — Миколи Присецького. Софія отримала вирок — десять років каторги в Забайкаллі. Дозволено матір відвідати щойно після десяти років, коли вона була вже безнадійно хвора на сухоти. Олександр Богомолець вчився у гімназії в Ніжені, при Історико-філологічному інституті (зараз -Ніжинський державний педуніверситет ім. Гоголя). До цього початкову освіту отримував удома. За успіхи у навчанні, був нагороджений похвальним листом і книгою І. Тургенєва «Записки мисливця». З наймолодших років хлопець захоплювався читанням. У 1895 році батько і син Богомольці переїхали до Кишинєва, де жили у рідного брата Олександра Михайловича Богомольця. Тут Олександр продовжив навчання в Кишинєвській гімназії, але на передостанньому році був звільнений, за формулюванням небезпечних думок. З великим трудом його влаштували до 1-ї Київської чоловічої гімназії, яку юнак закінчив із золотою медаллю. Свою т.зв.

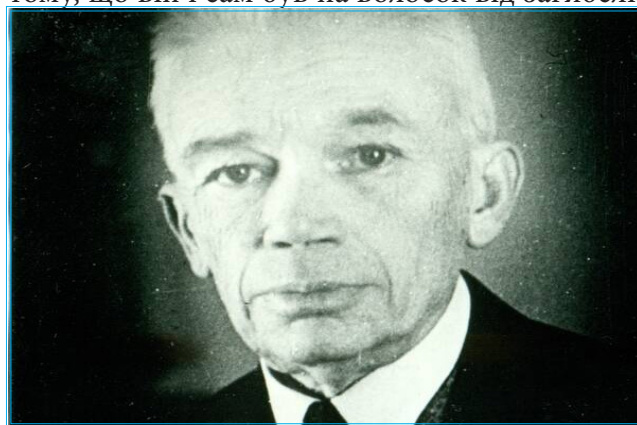
неблагонадійність він підтвердив і в Київському університеті ім. Св. Володимира, куди поступив у 1900 році. Навчався спочатку на юридичному, збираючись стати адвокатом-криміналістом, а потім на медичному факультеті. Там Олександр брав участь у русі за права студентів. Не бачачи можливості продовжувати навчання в Києві і, очевидно, не бажаючи підставляти під удар батька, за яким зберігався постійний поліцейський нагляд. О. Богомолець перевівся на медичний факультет Новоросійського університету в Одесу. О. Богомолець в Одеському університеті опрацював п'ять наукових робіт. Став працювати з 1907 р. при кафедрі загальної патології під керівництвом передових вчених того часу В.В. Підвисоцького, В. В. Підвисоцького, о. Ф. Маньківського, Л. О. Тарасевича, М. Г. Ушинського та В. В. Вороніна. В 1909 році під керівництвом проф. Володимира Вороніна захистив у Імператорській військово-медичній академії (Петербург) докторську дисертацію «До питання про мікроскопічну будову і фізіологічне значення надниркових залоз у здоровому і хворому організмі». За цю дисертацію отримав високу оцінку і став одним із наймолодших в російській імперії доктором медицини — на момент захисту докторантури йому було 28 років. Невдовзі після захисту він одружився з Ольгою Георгіївною Тихоцькою (1891–1956) гербу «Наленч». У подружжя народився єдиний син Олег Богомолець (1911–1991), який став українським патофізіологом, член-кореспондент Академії Наук УРСР, заслужений діяч науки і техніки УРСР. Олег Богомолець був одружений на Зої Сніжковій (1912–2000) - доньці відомого в Одесі хірурга-отоларінголога. Згадаймо коротко про традиції і династію роду Богомольців. Донька Олега Олександровича, Катерина Олегівна (1939–2013) - професор кафедри патологічної анатомії Національного медичного університету ім. Богомольця. Працювала анестезіологом в

Інституті туберкульозу і грудної хірургії під керівництвом академіка Миколи Амосова. Її сестра, Олександра Олегівна (нар. 1958) — дитячий лікар-реаніматолог, нині на пенсії. Завідує квартирою-музеєм Олександра Олександровича Богомольця. Донька Катерини Олегівни - Ольга Вадимівна Богомолець (нар. 1966), українська співачка сама складає, виконує і komponує прекрасні пісні. Вона заслужений лікар України, доктор медицини, професор Київського національного медичного університету ім. Богомольця. Засновниця історико-культурного комплексу «Замок Радомисль» із єдиним у Європі Музеєм української домашньої ікони, мати і провідна громадська діячка в Україні. Важко переоцінювати, але пані Оля, як лікар, проявила свій безмежно сильний герічно патріотичний характер і виявила незвичайну мужність 2014 р. на Майдані в Києві. Вона не дивлячись на смертну загрозу від орд Януковича, які вбивали мирних демонстрантів на Майдані, рятувала важко поранених під градом куль на Майдані в Києві. З великою гідністю і незвичайним героїзмом проф. Ольга Богомолець донька славного роду Богомольців здобула всенаодну шану і признание.

Повертаючи до нашого ювілята, слід пригадати що Олександр Богомолець відбував стажування в 1911 р. в Парижі на кафедрі фізіології в Сорбонні для отримання професорського звання. Після повернення (того ж року) призначений екстраординарним професором кафедри загальної патології і бактеріології медичного факультету Саратовського університету. За советських часів Олександра Богомольця нагороджували і навіть називали Героєм Соціалістичної праці, його навіть призначили віце-президентом АН СРСР, хоча він не був членом компартії. Богомолець мав надзвичайні наукові досяги і при тому здобув собі високий науковий авторитет. Він часто намагався обороняти від репресій багатьох українських учених. Серед яких були: Михайло Птухіна, Костянтин Воблий, О. Лейпунський та іншим допомагав в міру своїх можливостей, які завдячували йому не лише волю, але й життям. Можна сказати, що вчений вніс в науку колосальний вклад, а разом з тим був тарчою, яка захищала людей перед червоною чумою, яка несла в Україну духовну загладу. У цей період вчений написав такі знамениті праці, як; «Вступ до вчення про конституції та діатези» (два видання, 1928), «Криза ендокринології» (1927), «Загадка смерті» (1927), «Про вегетативні центри обміну» (1928), «Набряк нарис патогенезу», (1928), «Артеріальна гіпертонія. Нарис патогенезу» (1929). У Москві Олександр Богомолець значно переробив і розширив підручник «Патологічна фізіологія» (3-є видання, 1929). В 1930 році Олександр

Богомолець був обраний президентом Академії Наук УРСР. Переїхавши з групою учнів до Києва, створив Інститут експериментальної біології та патології Наркомату охорони здоров'я УРСР і Інститут клінічної фізіології.

Після смерті вченого обидва інститути були об'єднані в Інститут фізіології АН УРСР (1953). Новообраний президент АН УРСР провів повну перебудову її структури: на базі розрізаних кафедр і лабораторій створив цілі науково дослідні установи (інститути). До роботи в них були залучені молоді перспективні вчені. Структура АН України, яку заклав Олександр Богомолець, у загальних рисах зберігається й досі. В Києві Олександр Богомолець заснував «Фізіологічний журнал» АН УРСР. Організовував щорічні широкі наукові конференції з найактуальніших проблем медицини, брав участь у редагуванні багатьох наукових збірників. У 1941 році, за кілька місяців до початку радянсько-німецької війни, Олександр Богомолець створив Київський диспансер боротьби з передчасною старістю. На його базі пізніше був утворений Інститут геронтології. За два роки до створення диспансеру академік випустив брошуру «Подовження життя». В ній він науково обґрунтовував можливість і реальність тривання людського життя протягом 100 і більше років. В підсумку Олександр Богомолець перетворив Київ на один із найпрестижніших наукових центрів СРСР. Він очолював Академію Наук УРСР в нелегкі роки сталінських репресій в Україні. Йому навіть вдалося вправді не надовго відсторонити арешт видатного українського історика і сходознавця Агафангела Кримського та ряд інших. Громадянський подвиг академіка Олександра Богомольця стає зрозумілий іще й тому, що він і сам був на волосок від загибелі.

Причиною тому була його «неблагополучна» з точки зору походження рідня. Двоюрідний брат президента АН УРСР, Вадим Богомолець (1878–1936), був генералом хорунжим Української Держави при гетьмані Павлі Скоропадському. Мимо його наукових досягів, О. Богомолець бив постійно під наглядом спецслужб, які точно слідкували його кожен рух.

Перебуваючи у напрузі Богомолець в 1943 р. почав хворіти на туберкульоз. Він не дбав за себе, виснажливо працював, а на додак злого багато курив. В липні 1946 року на дачі його недуга міцно заатакувала. Спроби друзів і колег зупинити хворобу виявилися безуспішними. 17 липня 1946 академік Олександр Богомолець продиктував останні розпорядження синові, Олегу, а 19 липня о 22 годині 15 хвилин його не стало серед живих. Смерть академіка Богомольця потрясла так прихильниками, як і ворогами померлого. Поховано академік в парку, посадженому ним і його учнями, біля будинку, де він жив. До місця поховання академіка везли вулицями ще не відновленого після бомбардувань Києва з військовими почестями. Аджеж Богомолець був н езвиклою постаттю в історії медицини, його досягнення безмежні. Але він разом з тим був незапроданим українцем і вже влітку 1950 р. в Києві відбулося виїзне засідання Академії Наук СРСР і Академії Медичних Наук СРСР в Києві. З цього засідання почалася агресивна нагонка проти вчення О. Богомольця. Засновані О. Богомольцем Ін-

ститут експериментальної біології і патології та Інститут клінічної фізіології опинилися під загрозою знищення. Ситуацію врятував парторг Інституту експериментальної біології і патології, який виявився порядною людиною і зміг переконати партійне начальство в абсурдності таких ініціатив. Однак засновані академіком Богомольцем інститути всі ці роки не працювали, аж відновили вони свою роботу лише після смерті Сталіна. Говорити про академіка Богомольця, це означає говорити про віхи світої медицини, в якій значуще місце в усіх галузях займає визначний український вчений - Олександр Богомолець. В підсумку можна сказати, що означає бути людиною. Бути автентичною людиною означає щиро ставитися до життя, до самого себе та інших. Віддати свій дар з великою гідністю своєї совісті і сумління свідомо в потреби іншим. Зріла людина, якою був Олександр Богомолець мала сильну внутрішню моральну відповідальність будувати своє життя таким, щоб поведінка і діла служили добром і щастям іншим.

Ярослав Стех (Торонто, Канада)

Славетна Українка ЛЕСЯ

25 лютого відзначаємо 145 років з дня народження славетної української поетеси та письменниці Лесі Українки! Ми хочемо розповісти вам про маловідомі та цікаві факти з життя цієї славетної пані - Лариси Петрівни Косач-Квітки!

- У родині Лесю Українку називали по-різному: Лариса, Леся, Зея, Мишолосія. Ім'я Зея, або Зеїчок, походить від назви сорту кукурудзи «зея японіка» (тонка, як стеблина), так її називала мама. Ім'я Мишолосія ділилось на в'піл – так називали Лесю і її брата Михайла, з яким письменниця була дуже близька.

- Єдиний родич Лесі Українки, що похований на рідній волинській землі Косачів – молодший брат Лесі Українки Микола. Помер 1937 року. Його могила знаходиться на сільському цвинтарі в Колодяжному.

- Окрім офіційних установ, на честь Лесі Українки названий астероїд «2616 Леся» (2616 Lesya), відкритий 28 серпня 1970 року. Він знаходиться у головному поясі астероїдів, що розташований між орбітами Марса та Юпітера і складається приблизно з 580 000 астероїдів.

- Леся дуже любила музику й мала великі здібності до гри на фортепіано. Вона не могла їх розвинути через хворобу кісток. Але мала дуже гарний слух і голос. 220 народних мелодій записано з її голосу. А в одному з листів з Італії вона писала: «Вчора тут вибухнула суто вогнегирська гроза, громи народжувалися КРЕЩЕНДО». Процес творчості був пов'язаний з музикою Дуже часто, пишучи вірші

чи поеми, поетеса схоплювалася від столика до фортепіано, сідала за нього й починала імпровізацію — музичний супровід для віршів, одночасно стиха виголошуючи їх і граючи на роялі. Лариса Петрівна не тільки на самоті, але іноді і в тісному колі найближчих приятелів сідала за рояль і, декламуючи вірші, імпровізувала до них акомпанемент. Так працювала, що в неї підвищувалася температура - У стані крайнього виснаження від поганої роботи нирок Леся згасла на 43-у році життя у містечку Сурамі в Грузії. А приїхала вона в Сурамі разом зі своїм нареченим Климентом Квіткою у вересні 1903 р. Кльоня, як вона його лагідно називала, страждав від сухот, вона — від туберкульозу кісток. Навіть сьогодні ці хвороби вважаються важкими, а тоді були невиліковними. Тож паразнала справжню ціну життя, кохання і часу.

ФЕНОМЕН ТВОРЧОСТІ АНАТОЛІЯ КОЛОМІЙЦЯ

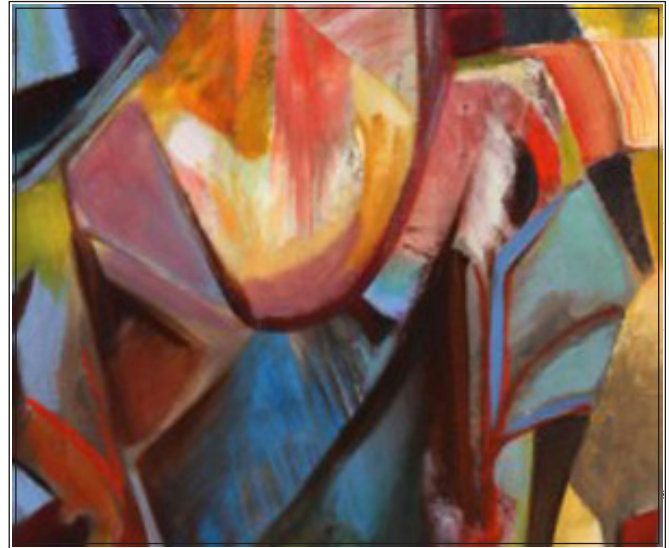
Наше видання цінує та шанує кожного свого читача. Де б не жили і чим би не заробляли на хліб приятелі «Бористену» редакція однаково бережно ставиться до своїх прихильників. Та є особи які закарбовуються в стосунках з щомісячником особливою пам'яттю.

Серед таких, на жаль, вже нині покійний талановитий український художник з Чикаго Анатолій Коломієць. 9 грудня 2014 року цей непересічний мистець і громадянин відійшов у вічність. Мистецька творчість Анатолія Коломійця гідна щонайменше подиву. Ця творча людина була дуже багата, бо залишала усім нам «свою країну мистецтва». У його творах і чарівна краса, і смуток, і сарказм, і гірка правда, і глибока філософська думка, втілення ідеї Буття у Всесвіті. Роботи художника різноманітні відтінками духовного стану персонажів. В них боротьба з пристрастями і земними спокусами, розмежування життєвих цінностей на елементарні, породжені потребами тіла (земні) та вищі, що задовільняють високі духовні прагнення і бажання.

У своїх творах художник найчастіше опирається на власний життєвий і мистецький досвід, на власні почуття. Саме на цих двох мистецьких крилах йому вдається підійматися до справжніх творчих висот. І, можна сказати, що в особі Анатолія Коломійця ми маємо художника зі своїм виразним обличчям, якому немає аналогів. Можливо, згодом мистецтвознавці назвуть його творчість феноменом...

Народився Анатолій Коломієць на Полтавщині в 1927 році. Глибоко в серці закарбувалось у чорно-білих кольорах голодне дитинство, пригадував розповіді родичів про ті страшні часи, коли Полтавщина вмирала, молячи Всевишнього про поміч. Чудом вдалося родині Коломійців переїхати до Дніпропетровська, де пройшли шкільні роки майбутнього майстра пензля. Від 1941-го – до 2014 -на еміграції. У Бельгії пан Анатолій переступив поріг мистецької школи і зрозумів, що малювати буде все своє життя. З 1948 по 1952 рік навчався в інституті святого Луки, з 1952 по 1953 рік в Королівській Академії Мистецтв у місті Льеж. Поміж навчанням високому мистецтву - важка праця в глибоких копальнях. У 1953 році родина Коломійців переїхала до Америки. Попри сірість буднів емігрантської Америки, незагоєність ран рідної Полтавщини, - життя починало набирати кольору. Та навіть через роки тема Голоду 1932-1933 років лягала на полотна, і йому, чи не єдиному з мистців діаспори, вдалося створити шість робіт, об'єднаних пам'яттю перед мільйонами невинно-убитих братів і сестер в Україні. - *Мистецтво для мене - це моя совість, це мое право; можливо, звучить егоїстично, але егоїзм в мистецтві є необхідний, хочемо ми, чи ні. І найбільше це відчувають моя дружина і діти. Вони так і називають мене: „Егоїст”,* - зізнався в одному з своїх інтерв'ю майстер пензля.

Однак, попри таку відвертість він назавжди залишиться у серцях усіх, хто його знав не просто талановитим художником, а люблячим батьком, мужем, дідусем, справжнім українським патріотом, котрий за довгі роки життя на чужині зберіг відданість своїй Вітчизні.

Влас. Інформ.

ВІТАЄМО переможців конкурсу ім. О.Тончара!

Переможцями традиційного щорічного конкурсу імені Олесь Тончара журналу «Бористен» в тандемі з Національним гірничим університетом за 2015 рік визнані:

Іларіон та Раїса Хейлик (Нью-Джерзі, США) – за багаторічні дописи присвячені життю та побуту західної української діаспори, зокрема, за цикл художньо - публіцистичних нотаток «Трикутник», який розповідає про історію становлення української громади Венесуели. А також за цікаві та високохудожні фоторепортажі, що ілюструють природу тропічних широт.

Володимир Могучий (Нью-Джерзі, США)

– за багаторічну працю по утвердженню Української Православної Церкви Київського Патріархату в США та Канаді, а також за патронат над релігійним додатком журналу «Бористен» бюлетенем «Наша Церква – Київський Патріархат». Через далеку відстань та реалії життя в іншій країні він не зміг прибути на святкову імпрезу. Але присутні на заході із цікавістю прослухали його привіти до високого зібрання, котрі він передав до редакції засобами інтернет-зв'язку.

Володимир Білецький (м.Донецьк - м.Полтава)- за цикл статей «Постаті» про видатних людей Донбасу XIX-XXI ст., - поетів і науковців, композиторів і співаків, геологів і економістів, управлінців і політиків, журналістів і правозахисників, - які в різні часи суттєво вплинули на постання і розвиток Донбасу як промислового і культурного центру Східної України.

Геннадій Гайко - (м. Алчевськ – м. Київ)

- за цикл статей "Постаті" про видатних людей Донбасу XIX-XXI ст., - поетів і науковців, композиторів і співаків, геологів і економістів, управлінців і політиків, журналістів і правозахисників, - які в різні часи суттєво вплинули на постання і розвиток Донбасу як промислового і культурного центру Східної України. Усі переможці отримали урочисті дипломи і пам'ятні книги від Національного гірничого університету «Відповідність часу»

Христина Лукащук (м. Львів) – за високохудожні твори, спрямовані на духовне та патріотичне виховання дітей та юнацтва.

Ольга Рєпіна (м. Дніпропетровськ) – за цикл літературознавчих статей та рецензій на книги українських авторів.

Урочисте нагородження традиційно пройшло у центрі культури української мови ім. О.Гончара Національного гірничого університету. Ми щиро вдячні за цікаву та змістовну імпрезу!
**Прес-служба журналу «Бористен»,
фото Володимира Корінного**

Красиві Українки

Наша нація багата на тих жінок, які красиві і душею, і тілом. У кожному номері «Бористену» - нова історія Красивої Українки!

Художник Наталія Зіновчук: «Мені дуже приємно усвідомлювати, що мої картини знаходять відгук, для мене це дуже важливо!»

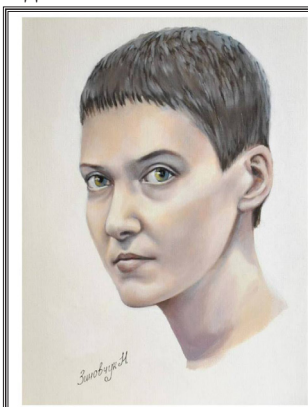
Ця красива і мила пані володіє справжньою магією! З-під її пензля виходять чарівні картини, які дихають добром, весною, любов'ю та силою!

Пані Наталія народилась в 1976 р в м. Києві. У 1999 закінчила Київський Національний Університет Будівництва та Архітектури, архітектурний факультет (художня спеціальність). З 2000 р працювала дизайнером. Розробляла ескізи для меблів і виробів з натурального дерева. Паралельно з цим займалася виготовленням художніх панно і живописом. Її картини знаходяться в постійній експозиції галереї «Глобус». Наталія Зіновчук – учасниця багатьох цікавих проектів та імпрез:

- У 2010 р брала участь в проекті "Вулиця ігор - ігри на вулиці". ЦСМ Совіарт, Теме інститут, Київ, Україна
- У 2010 р брала участь у виставці-конкурсі сучасного мистецтва "Український тиждень мистецтв", Київ, Україна.
- У 2011р. участь в "Art week in Berlin" - Берлін, Німеччина.

За словами пані Наталії, для неї дуже важливо, аби її роботи знаходили відгук, викликали щирі емоції. Однією з таких є портрет Надії Савченко.

І попри красиві натюрморти та букети (малює здебільшого маслом), художниця підкреслює: «Надихають мене люди! Тому я так люблю їх писати!»

«З нових видань журналу «Бористен»

Незважаючи на складу днину в Україні редакція продовжує не лише займатися волонтерською діяльністю та готувати власне журнал «Бористен», котрий, до речі, цього року відзначає своє 25 річчя. А так само не припиняє займатися видавничою діяльністю. Так незабаром у серії бібліотека журналу «Бористен» побачить світ книга Михайли Дзвінки (Bradenton, FL.) «Не заколисуйте людей утопіями». Це не проста філософічного характеру науково-публіцистична праця, котра осмислює місце релігії в житті сучасної людини. Автор сперечаючись на конкретні історичні

факти та приклади, мас—медійні джерела доказово показує роль і значення Церкви та вірувань в нашому соціумі. Висновки і думки автора спонукають до дискусії. Однак, тим і вагоміша така праця, оскільки викликає зацікавлення у широкого загалу читачів. Нижче ми пропонуємо ще один матеріал цього автора «Найперше тут були русини». Він так само на злободенну тему. Залишається лише подякувати нашому закордонному приятелю за небайдуже і допитливе перо.

Редакція журналу «Бористен»

Найперше були тут русини

Михайло Дзвінка (США)

Щойно в XIX столітті творилася нова «наукова» назва для одного карпатського етносу – лемки. В королівських грамотах від XVI ст. деякі місцевості в Карпатах були «положені в руській землі», в лат. “in terra Russiae situm”. Поляки всю історію нас називали “Rusinami”. Гірські русини сотнями років зберігали свій етнос і свої землі, не піддаючись зазіханням політичних грабіжників на свої землі. Вони були чи не всю історію без державної опіки руської середньовічної держави. Щойно тепер, від 24 років, існує русько-українська держава, але заподіяні шкоди вжене направити. Остаточний нищівний удар прийшов у перших роках після II-ї світової війни, 1944-1947 р.р., коли Москва в тісній співпраці з Варшавою вовчим правом домоглися остаточної ліквідації залишків «українського націоналізму» на Закарпатті. Так називали чесних, працьовитих селян, які як окремих український етнос на кордоні з Советським Союзом не мав права на існування на своїх землях.

Отже, карпатські русини, чи як (пізніше) «лемки», залишилися в історії лише в горах. А чи жили на долинах? Мабуть, так. Але це треба історикам вивчити, що не є надто «політично коректне» завдання. Бо цього собі поляки не бажають. Наприклад, люди знали, що сьогодні «польське село» Концлова (сусідне до мого села Фльоринка), колись називалося «Кунчова», і там жили русини. Містечко Грибів (Grybow, а не Grzybow) теж було колись руським селом. Біля Ряшева до війни ще існувало «руське село». Зрештою, в «Повісті минулих літ» згадується Ряшів як найдалі на захід висунене «руське село». Старі люди говорили, що «наші села сягали аж по Краків». Ще в половині XIX століття професор Краківського університету, географ і поет, Вінценти Поль, писав у праці “Rzut oka na polnocne stoki Karpat” (1851 рік), що «годину волами на схід від Краків починаються руські села». На деяких старих мапах показані території, на яких русини сягали аж по Віслу. Хмельницький говорив, що «виб'є весь руський народ з-під лядської

неволі аж по Віслу». Руські монастирі були в Kazimierzu nad Wisla (сьогодні передмістя Кракова), в місцевості Tyniec (Краківське) і Opatow (Kieleckie). В XII ст. в Кракові було 26

молитовних домів східнього обряду. Хай би українські історики перевірили все це. В місцевості Wislica, коло Кракова, археологи розкопали старі залишки поселень і знайшли, що населення було східнього обряду. Не знайшли того, що шукали. Місто Краків і Перемишль до X ст. належало до моравської держави. Цю державу розбили мадяри. Польські історики-політики соромливо не згадують важливого державного документу Мешка I-го – документу “Dagome iudex”, 991 рік, в якому описані кордони тодішніх лехітських племен (пізніших поляків). Читайте на інтернеті. В цьому латинському документі є сказано, що східня границя іде по Віслі, а далі дослівно: «На схід від Краків починається Русь». Українські історики на догоду полякам промовчують цей документ

Від того часу поляки почали платити податки до Риму («На святого Петра») до XVI століття. Не все в історії мусить бути, і не було, записане на кусках паперу. Проте логіка має бути теж документом. В перших століттях минулого тисячоліття «ляхи» (лехіти) перли на схід, польський «Drang nach Osten», займаючи руські землі, то лише в горах русини могли зберегтися. Хай би хтось з українських істориків провів історію руських монастирів і теперішні польські села довкола них і спитав їх мешканців про те, як колись називалися їхні села, і хто там жив. Всі карпатські села були наповнені Руссю: назви – Свіржова Руська, Ропиця Руська, Королева Руська і багато подібних. Подібно є й на Мадярщині. Ім'я Русь глибоко залягло в серця руського населення. Від часів середньовіччя майже всі народи і держави поміняли свої назви. Наприклад, назва «Франція» походить від німецьких франків («Frankreich»). А французи називали німців по-своєму: Альмань (Allemagne). Сьогодні всі сусіди Німеччини досі по-різному називають німців. А які землі займали лехіти («ляхи») і коли стали «поляками», хай історики скажуть. Зі сходу приходила нова назва – Україна. Але українське ім'я народу мало вже сильно політичне значення – втілювало концепцію будови самостійної української держави на староруських землях. Почалася боротьба цих держав, щоб не допустити поширення цієї політичної назви на їхні окуповані ними землі. Як поляки, мадяри і московити боролися з українством – це довга історична тема. Коли виникла Польща як суверенна держава після I-ї світової війни, то відразу почалася боротьба з українством: паціфікації, арешти діячів української культури і політики, насильне сполячування населення. Поляки не мали ніякого респекту до українського народу; це була лише територія, яку поляки хотіли повністю сполонізувати. Після II-ї світової війни Польща була практично окупована Советським Союзом. Влада в 80% була не польська. Це була влада московських колаборантів і вислужників. Багато було советських військ в Польщі. Прийшла нова антиукраїнська акція; цим разом сильно підтримана польськими шовіністичними колами і шовіністичним католицизмом. Всі засоби масового переказу були наповнені антиукраїнським змістом. Державні агенти сильно контролювали всяку активність українського населення; були арешти, вбивства, залякування населення. Українці були лише «фашистами», «націоналістами», «бандитами», «резунами». Цей список далеко не повний. За весь час панування соціалізму шельмування українців у Польщі не припинялося. Тепер, коли Польща є в Європейській унії, то політика влади до українців змінилася. Але населення, насаякнене антиукраїнським злим духом, небагато змінилося. Справа довгого часу. Степан Бандера далі для великого числа поляків – «бандит»; тризуба прирівнюють до «гакенкройц» (свастика). Польська влада сьогодні не може змінити антиукраїнські емоції значної частини населення. Українці всім в Європі перешкоджають. Гроші важливіші від культури і гуманності. Українцям треба змусити Європу до респекту, який мають інші народи. Через економію, інтелект і армію. Сила – головний чинник респекту і поваги. При соціалізмі були релігійні проблеми: гре-

ко-католики не могли існувати офіційно, бо були надто «націоналістичні», а православні були під російським наглядом. Лемки, себто карпатські русини, не мали ніколи змоги дорости до рівня всіх одноплеменників – до української літературної мови. Були під впливом чужих агентів – польських письменників, поетів, фольклористів, державних агентів, які здебільше дораджували їм не об'єднуватися з українськими активістами, стояти осторонь «українського націоналізму». Якщо люди говорять діалектом, то владу це не турбує, хай собі говорять. Але, коли батьки хотіли відкрити пункти навчання української мови, то починалися проблеми. До цього доходить ще одне: у всій Європі діалекти завмирають, бо засоби масової комунікації, школи, університети, велика економія і військо вимагають вищої, інтелектуально розвиненої мови – мови науки, нормалізованої мови, яка об'єднує населення з усіма діалектами. Сільськими діалектами сьогодні не можна говорити про астрономію, фізику, ядерну енергію, квантову механіку і всі види науки. Літературні мови репрезентують високі інтелектуальні вартості людських досягнень у всіх ділянках життя. А діалекти, говірки – це вже сьогодні архаїчна культура села. Сьогодні границі між селом і містом не існують, як колись. Сільські люди говорили простою мовою, короткими реченнями, здебільша говірками, відмінними від села до села; і їх інтелектуальний горизонт не сягав далі своїх сільських справ і сільського буття; мова фольклору. Селяни не могли своїми діалектами говорити про філософію, про будову літаків або комп'ютерів. Основна маса переселенців 1947 року була малописьменна або зовсім неписьменна. Але їхні діти стали частиною нової системи освіти і так віддалювалися від культури своїх предків. Сьогодні пройдете всю Польщу і не почувте діалектів по селах – всі говорять польською літературною мовою. Так є в усіх державах Європи. У північній Франції я чув польські діалекти, якими ще володіють сяк-так діти четвертого покоління емігрантів. Для мене ці діалекти звучали досить смішно – чогось такого вже не почувте в Польщі. Уявляю собі, як наш архаїчний лемківський діалект смішно звучить для сучасних освічених українців в Україні. Песиміст може сказати, що лемківський діалект скінчився в 1947 році. Адже до того часу цей діалект був основною мовою населення в північних Карпатах. А коли людей розсіяли по п'яти воєводствах на німецьких землях, то тут загальною мовою була вже польська, якою лемки погано володіли. Їхні діти перейняли мову батьків лише на кухонному рівні, а вся інша наука була в місцевій польській школі. Andrzej Kwilecki в книжці «Lemkowie» пише, що коли дитина не могла відповісти якої вона національності, то він питав: «А в якій країні живеш?» Він теж писав, що українські діти свідомі того, що приймають «вищу польську культуру». Це не зовсім так – українська молодь не має комплексу меншеварти. Українці знають, що вони не є емігрантами в Польщі, і що українське Закерзоння – це такі історичні землі, до яких мають історичне право власності. Український народ має кількатисячну історію і є важливою частиною індоєвропейських народів. Професор Богдан Гальчак у своїй

«Історії лемків» пише: «Перед другою світовою війною лемківські поселення на заході перейшли ріку Попрад, доходячи до гір Татри» (стор. 9). І далі: «Під етнічним оглядом лемки належать до української культури». Вони частина українського етносу. Ця справа для автора цієї праці є бездискусійна» (стор. 12). «Ціллю польських і мадярських істориків є назагал показати, що лемки не належать до українського етносу та їхнє етнічне походження є інше. Натомість українські історики намагаються доказати етнічне споріднення лемків з українським народом» (стор. 26). «Напочатку ХХІ століття виникла серйозна небезпека повного зникнення лемків як окремої групи під культуровим оглядом» (стор. 285). «Якщо хочуть далі існувати, то мусять все робити дуже продумано. Лемки не можуть однак заперечувати свою історію, того, що походять з Київської Русі і належать до українського етносу» (стор. 286). Ці слова автора згаданої книжки відносяться до групи «лем-лемків», які маніпулюють своїм походженням. Організація «Об'єднання лемків» твердо стоїть на українських позиціях. Журнал «Ватра» є добре редагований і дає своїм читачам правильну інтерпретацію свого етносу.

Сьогодні лемки в Польщі спільно організують культ-освітнє життя з українцями інших регіонів – спільні «ватри», хори, пункти навчання української мови. Багато лемківських дітей вчиться в Лігницькому ліцеї та в інших українських школах. Багато лемків є членами Об'єднання українців у Польщі і Об'єднання лемків. Дуже корисна взаємна співпраця.

А хто ті лемки, які сторонять від цих організацій? – Це ті, що для власної користі і спокою пішли за підшептами чужинців, яким не подобається лемківсько-українська солідарність. Тому знову трохи історії. Іван Івась в «Монографії Лемківщини» (НТШ-А, Нью-Йорк, 1988) пише: «В травні 1933 року в Новому Санчі відбулася конференція за участю повітових старостів та шкільних інспекторів західної Лемківщини, під час якої сконстатовано, що лемки вважають себе якоюсь окремою часткою росіян, але вони на 95% лояльно відносяться до Польщі. Народ Лемківщини підбурюють (українські) грекокатолицькі священники. В обличчі такої дійсності конференція ухвалила, що треба запровадити в школах на Лемківщині лемківську мову» (стор. 193). «Почалась, - як мав сказати один польський вчитель, - дезинфекція Лемківщини від українських бакцилів». Від 1932-1936 р.р. уряд ступнево припинив діяльність усіх читалень «Прогресу» на території Новосандецького повіту із-за поширювання «підривних ідей» (стор. 193). «Шкільні інспектори: лемки окреме, неукраїнське плем'я, тому в школах Лемківщини слід завести лемківський діалект. "Iustrowany Kurier Codzienny": лемківський діалект більш зближений до польської мови і є нічим іншим, як тільки діалектом польської мови» (стор. 193). «В 1930-1932 р.р. з Новосандецького повіту перенесено всіх українських вчителів у місцевості корінної Польщі. На їх місце спровадили вчителів поляків. В 1933 р. таке повторилося з учителями українцями в Горлицькому та Ясельському повітах» (стор. 193).

В 1934 р. створено окрему Апостольську Адміністрацію для Лемківщини. Ціль: припинити ріст українізації на Лемківщині, відділити церкви на Лемківщині від Перемишля, заводити колонізацію і москвофільство, все проти української «бакцили». Хоч в соціалістичній Польщі і Чехословаччині визнано лемків за частину українського народу, і радянські комуністи теж вважали лемків за українців, то спокою українцям не дали.

В 2005 році польська влада прийняла закон, яким дала лемкам статус етнічної меншини. В публікаціях польських авторів, публіцистичних чи наукових, майже повністю і нахабно домінує тенденція відділювати лемків від українців. (Гальчак, стор. 263). Про «Полоноцентричне деформування Лемківщини» широко писав редактор Богдан Гук у «Нашому слові», № 25/2015. Не всім подобається гармонійна співпраця лемків з українськими середовищами. Так, один «канадський професор» постійно каламутить лемківську політику. Він вчить, щоб лемки уникали, не згадували українське ім'я, щоб відчужити лемків від українства. Чому лемки дають себе дуриити чужим людям? Хто має в тому інтерес? – Не лемки.

Кажуть: «Собаки гавкають, а караван іде». Історія іде вперед, хоч як сильно собаки гавкають. Так, американські карпатороси морочили лемкам голови своїм москвофільством, соціалізмом і антиукраїнством більше половини минулого століття. Соромно скінчили свій живот. Їхній Лемко Парк і інше майно вже повністю в чужих руках, залишилося лише сміття. Натомість ті лемки, що в пору відійшли від них і приєдналися до українських клубів і культурних центрів, стали дуже успішними. Думаю, цікаво додати, що влітку 1967 року голова Лемко-Союзу, пан Адам'як, розповідав прилюдно у Варшаві, що одного разу делегація Лемко-Союзу поїхала до Москви, щоб розмовляти з «братами рускими». Коли делегати прийшли до одного державного бюро у Москві і почали говорити, пощо прийшли, то «руські» їх не розуміли і повели їх до другої кімнати, працівники якої звернулися до них по-українськи. Яке було розчарування! «Русські брати» не хотіли з ними розмовляти і передали їх в руки українцям, від яких вони політично відчужилися. Росіяни, почувши їх мову, відразу знали, хто вони за національністю.

Лемки дали для Руси-України визначних людей. Згадати хоч би кількох: Дмитро Бортнянський (1751-1825), композитор, його батьки з Бортного на Лемківщині. Михайло Вербицький (1815-1870), композитор, народжений в селі Улюч над Сяном, східня Лемківщина. В 1863 році скомпонував мелодію «Ще не вмерла Україна» до слів Павла Чубинського. Від року 1992 визнана як гімн України. Першим грекокатолицьким митрополитом став Сильвестер Сембратович. Згадати ще найбільшого лемківського поета Богдана-Ігоря Антонича (1909-1937). Він мав прекрасну мовну інтуїцію і вписався на постійно до української літератури. Лемки вже мають своє місце в українській культурі. Дня 21 лютого 2014 року відбулося в Києві, на Євромайдані, святочне прощання Небесної Сотні. В присутності сотень тисяч народу прозвучала стара лемківська пісня «Пливе кача по Тисині». Це одна з найбільш зворушливих

лемківських пісень, яка описує прощання сина з матір'ю. (В. Halczak, "Dzieje", стор. 255). Від самого початку свого існування в Карпатах, себто від XI-XII ст. або й раніше, населення називало себе русинами. Поляки всю історію називали нас Rusinami. Тоді люди інакше себе не називали. Населення мало свідомість про своє етнічне, мовне і релігійне споріднення з усіма руськими племенами на сході. Щойно почавши від XIX-го століття етнографі, політики завели назву «лемки» побіч бойків і гуцулів. Регіональні назви зовсім були б нешкідливі, якби не були вплетені в політику – цинічно запланованого відділювання гірських русинів від решти русинів-українців. Мета: денационалізація і включення до чужого етносу (польського, мадярського). Це є воча стратегія: вовк відбиває вівцю від стада, щоб було йому легше її задушити. Іван Гвать пише: « Іронічно-зневажливий відтінок назви «лемко» і похідних слів не тільки вивітрився, але появилась навіть регіональна гордість, пов'язана з цим поняттям. Наприклад, Йосиф Шемлей записав такий вислів від старої жінки в Білянці Горлицького повіту в 1932 р.: «Вы бесідуєте спільска, ваша бесіда планна (погана), лем наша лемковска ест правдіво руска». (Іван Гвать, Монографія Лемківщини, стор. 17).

Отже, коли русини-українці з інших регіонів хочуть знати, як їхні предки говорили п'ятсот років тому або й раніше, то хай послухають, як лемки говорять сьогодні. Карпати консервували мову і обичаї. Хоч як би «лем-лемки» (сепаратисти) боронилися і крилися перед українством, то поляки все-таки, почувши їх мову, називали їх українцями. Кращевже відверто стати на своєму русько-українському ґрунті і не дурити світ і себе. Бо така параноїдальна, хвора ненависть до українства веде провідників і їхні вівці до етнічної загибелі. Парафразуючи комуністичний анекдот, можна сказати, що всі ці сепаратисти стоять на крок перед пропастю. Прийде час і зроблять крок вперед. Такий крок вперед зробили активісти заокеанського Лемко-Союзу – і пропали безвісті.

Лише при українстві лемки можуть зберегти свою етнічну гідність. «Любов» деяких польських авторів до лемківського діалекту і шельмування українства висміюють таких лем-лемків і пророкують їм етнічну загибель. Ця сама воча стратегія. Католицькі пастирі голосили, що ми схизматики, відщепенці і служимо дияволу. Вони від диявола теж не втекли. Сатана знає, де йому краще жити.

Явна свідомість і цілеспрямована антиукраїнська активність лемківських сепаратистів є реалізацією «проектів на знищення Русі». Останній такий «проект» був виданий у 1908 році в Кракові. Всі сусіди Русі лише мріяли про те, щоб знищити Русь і забрати землі. І не допустити до консолідації українських сил. Геноцид, вчинений над українцями Закарпаття і зокрема «Акція Вісла», є цього прикладом. Проте більшість лемків веде мудру і чесну політику. Багато лемків брало і бере участь в культурній і громадській діяльності всіх українців Закарпаття. Багато з них було тероризованих безпечною. Наприклад, Михайло Ковальський просидів шість років у в'язниці за українську активність і за деякі контакти з лемками за кордоном. Сьогодні в Гожові Велькопольському лемки щороку влаштовують конкурси українських писанок імені Михайла Ковальського. Люди шанують пам'ять своїх діячів.

Нагороду «Вірний Предкам» отримав професор музики і диригент Михайло Дуда в Лігніці. Бувший Президент України Віктор Ющенко особисто вручив нагороди для кількох лемківських діячів з Об'єднання лемків під час фестивалю «Ватра» у Ждині.

Дітвацька ідея «лем-лемків» про кодифікацію лемківського діалекту і творення «літературної мови» має лише аматорський і політиканський характер. Це абсурдальна ідея, яка могла зродитися лише з підшептів антиукраїнських сил. Це ідея, щоб не допустити українізацію Лемківщини і на поселеннях, і вкінці колонізувати, а в іншій країні – мадяризувати. Лемкам не потрібне нове «язичіє», мішанина слів, залежно від країн – польських, словацьких, сербських. Все це відчужує лемків від себе – також і тих, що живуть у різних країнах. Чи ця «кодифікована мова» призначена для селян, які не хочуть говорити інакше, ніж так, як говорять в їхньому селі? Або для тих, які покінчили середні і вищі школи, і не вміють читати книжки, писані кириличними буквами? Колись вивчали ці букви на уроках російської мови, але вже все забули, бо більше нічого кириличного не читають. Наприклад, мій приятель, інженер по професії, слово «спогади» читає «спогаді» (по-російськи) і не знає, що це значить. Але коли прочитати йому по-українськи, то добре розуміє. Звучання "spogadi" звучить для нього дивно і не зрозуміло. Але інакше не вміє читати.

Про мовний рівень цієї «кодифікації» свідчить назва організації – «Стоваришнина лемків». Тут польське слово "stowarzyszenie". Іншого знайти не могли. Від польської мови їм не відійти. Любов до діалекту? – Ні! Вони фальшують лемківську граматику, щоб за всяку ціну відділити запис діалекту від української літературної мови. Наприклад, не може бути апострофа, бо це український знак; вживають російський твердий знак. Дієслова минулого часу закінчують на - «л» (ходил, робил), хоч так лемки ніде не говорять; лемки говорять: ходив, робив, а не інакше. Прикладів можна навести багато більше. Повна антиукраїнська параноя. Ідея сепаратизму деяких лемків від загалу карпатських русинів-лемків не прийшла від самих лемків. Це твір чужої політики. Використані впливи спізненої староруської орієнтації, потім немудрого москвофільства і вкінці підступна активність чужих агентів – все роблено в інтересі денационалізації цієї карпатської частини русинів-українців. Від сімсот років люди не мали підтримки від русько-української держави, бо така ще не існувала. Ніхто у світі не став в обороні карпатського населення. Церкви – одні помагали, інші служили чужим. Все чуже довкола було зацікавлене в послабленні українського етносу в Карпатах. Головна ідея ліквідації і геноциду над закарпатськими українцями пішла від Москви в 1944-1947 роках. Практично роль слугів Москви виконала колаборантська польська комуністична влада. В праці Богдана Гальчака подані вісім прізвищ, що підписали розказ брутального і варварського виселення всіх українців, що залишилися в нових польських кордонах. В не цивілізований спосіб влада відібрала людям їх права власності до своїх історичних земель. Хай українські історики скажуть, хто були етнічно ті люди, що підписали цей розказ. Це не гума-

гуманний і не цивілізований вчинок тодішньої влади, дуже відповідав польським націоналістам і маловартісним в моральному плані польським римо-католикам.

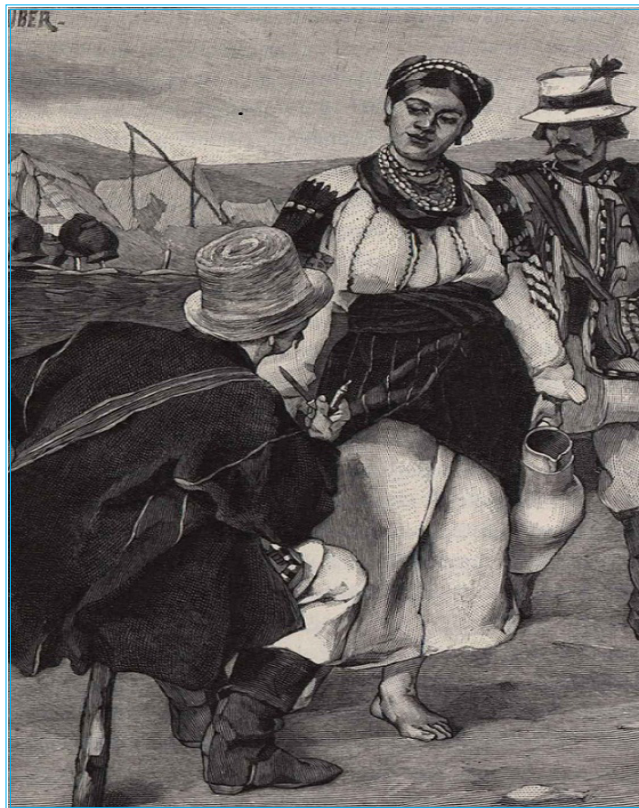
Чужі активісти наполегливо повчали лемків, що вони не українці. Але тим, що повірили в це, не допомогло – всі були виселені. Всі лемки, як і всі закерзонці, підпали під акцію знищення і повної ліквідації «української бацили». Цинічна україножерна кампанія десятками років після Геноциду і підступна агентурна діяльність чужих держав принесла нам великі шкоди. Українці Закарзоння від Лемківщини по Підляшшя мусять знову відродитися, наче фенікс, з попелу.

Лише в одному українському руслі наша сила і майбутнє. Наведу слова поета Василя Шляхтича:

До зрадників

*Ви за гроші продаєте свою матір
Лиш настане такий час,
Син і внук осудять вас
І для них навіки будете прокляті!
(«Лемківщина», зима, 2014)*

Поети мають добру інтуїцію і треба прислухатися до їх слів. Лемко Богдан-Ігор Антонич мав прекрасну мовну інтуїцію – і став відомим українським поетом.

«Сто рядків про книгу»

ОКЕАН ОБРАЗІВ

«Про оповідання не можна з певністю сказати, про що воно. Інакше це не оповідання. Не краще й не гірше – просто не оповідання, як би воно не намагалося ним прикинутися. Лише замкова щілина, до якої підходить будь-який ключ».

Невипадково саме цією цитатою з оповідання Михайла Блехмана «Стукіт» я розпочинаю свій відгук. Адже усім нам – і авторам, і читачам – нерідко доводиться чути доволі банальне: «А про що ця книга?». Запитання, на яке зазвичай важко відповісти кількома словами. З Михайлом Блехманом я познайомилася років п'ять тому. Одного разу отримала від нього листа з оповіданням. Текст мені дуже сподобався і я написала про це автору. Відтоді почалася наша літературна дружба й співпраця. Михайло Блехман народився в Харкові, але з 1998 року мешкає з родиною в Канаді. За фахом – лінгвіст, філолог, перекладач. Пише трьома мовами – російською, українською та англійською. Збірка оповідань «Час збирати метафори» – його перша україномовна книга. Присвячена Україні, за яку автор вболіває всім своїм серцем. До збірки увійшло понад три десятки текстів, написаних в різні роки й у різних кутках світу. На перший погляд, ця проза може видатися дещо незвичною. Такі собі поетичні етюди, настрої, алюзії, спалахи пам'яті, описані надзвичайно метафоричною мовою. Тут ви

майже не знайдете прозорих сюжетів, класичних описів зовнішності персонажів, природи, побуту. За винятком хіба що кількох текстів («Хай живе!» та «Салун»), які вирізняються більш-менш реалістичною манерою викладу. В решті ж оповідань дія відбувається поза реальним часом і простором, а точніше – в окремо взятому мікрокосмі людської душі, приреченої на самотність та одвічний пошук себе.

І якби мені довелося кількома словами відповісти на запитання «Про що ця книга?», то я, певно, сказала б так: про душу митця. Чи не в кожному тексті збірки присутній співрозмовник оповідача, з яким той полемізує, радиться, згадує минуле, намагається відгадати майбутнє, але найчастіше – шукає нових тем і образів для своїх творів. Іноді цей співрозмовник – цілком реальний: товариш, колега, випадковий знайомий, кохана жінка, але нерідко – уявний, вигаданий, як, скажімо, в оповіданні «Безперервність», де навіть стоїть досить незвична присвята: «Моєму найкращому другові Хуліо, з яким ми незнайомі...». Іноді ж це – своєрідний творчий перегук із відомими світовими поетами, режисерами, художниками, композиторами. Деякі тексти написані від імені жінки а то й десятирічної дівчини («Свічки»). Назва книги цілком відповідає її змісту. Митець виходить на полювання, усамітнюється серед розкішної природи й чатує

на нові метафори. Тим часом метафори самі впольовують митця, захоплюють його в полон, породжуючи нову хвилю творчості. Несподівано розмивається межа між прозою, поезією, живописом, музикою, співом і танцями, образи переливаються барвами, звучать звуками, течуть живими словесними потоками. Лише в такі миті творчого одкровення митець забуває про свою самотність, яку найгостріше відчуває у натовпі, серед інших людей.

Майже в кожному оповіданні збірки присутні образи води. Це може бути озеро, річка, море, океан. Вода як символ плинності часу, нескінченності буття, безмежжя творчої уяви, а іноді – просто «бездонна водойма прісних слів, що ми їх роздратовано шпурляємо один в одного» («Потім»). Зрештою, «всі вогні - все одно вогонь, це вода завжди різна, річки не схожі не тільки на моря й озера, але й одна на іншу» («Стукіт»). Зустрічаємо тут і образи інших стихій природи, що їх так люблять оспівувати поети – вітру, дощу і, звісно ж, сонця, яке «вийшло в люди і глевким круглим шматочком тіста повисло над острівцем» («Мольберт»). Є в оповіданнях Михайла Блехмана і чимало метафор, які, завдяки алюзіям на сюжети відомих світових казок, переростають в алегорії, особливо актуальні для нашого часу. Наприклад, оповідання «Правда» - це така собі авторська варіація казки про голого короля, сумне визнання істини, що влада завжди належить тому, хто володіє медіа-простором, а відтак і своєрідний протест проти інформаційного зомбування, жертвами якого стало й чимало авторових колег по перу. Іноді проза Михайла Блехмана нагадує химерні сновидіння, гру розбурханої творчої уяви – з королями, королевами, Попелюшками й Дон Кіхотами. Все це зникає так само несподівано, як і з'являється. І ми бачимо то «казкові черевички з кришталю», то «розвалений віз, який колись був парадним екіпажем» («Потім»). Одним із головних героїв збірки є Час, про який оповідач нерідко полемізує зі своїми співрозмовниками. Або ж із яким опиняється сам на сам: «Час вирішив не поспішати, бо його ніхто не підганяв, і, стомлено дихаючи в такт моєму диханню, сів поруч зі мною на червоно-жовту лугову траву». («Повість про кохання та ослика»). Попри таку персоніфікацію часу, його плинність для митця є досить відносною: минуле часто переходить у теперішнє, майбутнє розчиняється в минулому, теперішнє застигає, перетворюючись на казовий камінь посеред шляху: куди йти далі? І тут постає проблема вибору. Як в оповіданні «Книга в рожевій обкладинці»: «Гірше необхідності вибирати, - подумали ми, кожен про себе, - буває тільки нав'язувана неможливість вибору». Тема вибору хвилює і героя оповідання «Катівня», написаного досить в цікавій алегоричній формі. Чоловік приходить до контори з написом «Катівня», сподіваючись

побачити традиційні засоби для тортур, натомість із подивом відкриває для себе, що найстрашніше катування – це катування вибором, «бо для того, хто робить вибір - вибору немає». Особливо зворушливою є оповідь «Вечеря на вулиці Стародавньої Святої», герої якої приходять на могили своїх батьків, аби вкотре воскресити у своїй пам'яті найрідніших серцю людей, пережити знайомі епізоди, вперто доводячи самому собі, що часу насправді таки не існує: «Батьки щось спізнавалися. Зазвичай вони приходять вчасно. Щось їх сьогодні затримало – напевно, дощ над Атлантикою. Ну, нічого, зараз прийдуть».

Михайло Блехман

ЧАС ЗБИРАТИ МЕТАФОРИ

Оповідання Михайла Блехмана – це закодовані, а точніше майстерно сховані між рядків послання. І головне завдання читача – знайти до них ключ. Іноді для цього необхідно кілька разів повернутися до початку і прочитати оповідання знову, іноді – зупинитися на окремих рядках, реченнях. Або ж просто з головою пірнути в океан образів. Спробувати подивитися глибше. Бо ж... саме час збирати метафори.

Анна Багряна

«Нашого цвіту по всьому світу»

Три важливі хвилі Української імміграції в Канаді та зростання політичної діаспори

Перші хвилі імміграції, обсяги перших років господарювання, любов до землі, життя наших селян в Галичині, Закарпатті, Буковині і на Волині, земельні реформи в Австро-Угорській Імперії. Тяжкі почати в Канаді, розбудова громадського життя: шкіль, церков, преси. Політичні обставини: друга і третя хвиля імміграції до Канади. Зростання і значення політичної діаспори в Канаді. Розбудова церковного, національного, громадського, наукового і політичного життя.

Імміграція Українських селян до Канади від 1891 р. дала початок до створення економічно-політичної діаспори. Першими та відважними були Іван Пилипів і Василь Єлиняк з села Небилова з Галичини, а з Буковини Василь Загара з дружиною. Після них приїхало багато родин, заселявали західні провінції Канади, корчували ліси та очищали землі для посіву. Тепер часто називаємо їх першою "Хвилею імміграції", або "Піонерами Канади". Їм завдячує Канада розвиток хліборобства на очищених землях від великих лісів. Це була велика, мольна праця викорчувувати 5-ть мільйонів акрів у 5-х роках. Довго намагалися виплекати рід пшениці, що дозріває в холодних північно-західних провінціях у початку жовтня, не так як в Україні в половині липня. Побудували житлові та господарчі будинки в перших 8-х роках, після того розвинули українське шкільництво, пресу, організували церковне життя та суспільні добродійні організації. *1 Перші іммігранти до Канади були відважні люди, що через економічні проблеми - брак землі - через ворожу аграрну політику окупантів, а також через політичні переслідування окупаційних влад, залишали своїх батьків, сестер і братів, дальші родини, сусідів і ціле село. Були відважними, не могли терпіти всіх обмежень, їхали далеко за океан в пошуках землі, національної свободи і освіти для своїх дітей, бо самі не мали можливості закінчити більше як чотири роки народньої школи, або тільки два. Це були "Сини Землі", про їх життя в Канаді, в землянках і корчуючи ліси багато є написано, але ще можна багато навчитися з *1. Народознавчі зошити Василя Чоповського надзвичайно глибоко описують всі турботи, переживання та нову творчість перших іммігрантів - піонерів. написаної творчості, поезії, яка вказує на їх духовне багатство, яке вони привезли з України. *2 Хоч не мали великої освіти, але були аристократами духа: чесні, родинні, працьовиті. Нічого від своєї Батьківщини не сподівалися, бо вона була поділена та поневолена чужими чотирьома державами. Тому шукали кращої долі, землі, все здобували працею своїх рук, одні одним помагали, були виховані на засадах християнської етики і моралі, патріотизму, розуміння громадського обов'язку, жертвування. Їх виховували батьки селяни, які з поконвіку передавали своїм

дітям традиції і звичаї Української культури, яка розвивалася тисячоліттями. Починаючи від Трипільської культури славилися своїм умінням обробляти багаті та родючі землі чорнозему та удосконалювати хліборобство. Любов до землі, до джерела життя в зростаючому населенні, переходило від батьків до дітей. Про цю безмежну любов до землі дуже добре описала Ольга Кобилянська в повісті "Земля", де яскраво змальовує психологію нашого селянина. Надзвичайна любов до природи, звіринного світу та до джерела існування - широких піль пшениці та жита. Земля була святою, без неї наш селянин не уявляв свого життя. На вдячу селянина, на його *2. Автор McGregor, J. G. у своїй праці подає про перших іммігрантів з точки зору Канадської політики відносно перших іммігрантів і їх земельних участків. працьовитість, відчуття обов'язку впливали: краса зеленої природи, чорна переорана розсипчаста рілля, спів жайворонків та подив лагідного вітру. У творі Ольги Кобилянської батько Івоніка набравши землі у жмені, вважав її найдорогоціннішим скарбом, обіцяв їй бути вірним, ніколи не зрадити, любити. Бажання мати велике господарство, багато землі привело у творі до вбивства брата, щоб все спадкувати. Це не одинокий приклад, таке нещастя через любов до землі, було оспіване в думі "Озівські Брати", коли в широкому, безлюдному степу два старші брати не змогли, не рятували наймолодшого, хоч самі також загинули, бо хотіли щоб

батько ділив землю на двох, а не на трьох. *3 Наші завзяті селяни і в Канаді від 1891 р. почали себе організувати в Українську громаду, що тепер називають діаспорою. Це були патріоти з західних земель України: Буковини, Галичини, Закарпаття і Волині. Більшість цих людей жили в складі Австро-Угорської Імперії, крім Волині, в наслідок третього поділу Польщі в 1795 р. Щоб краще зрозуміти причини еміграції наших земляків треба пригадати спосіб влади монархії Габсбургів, де існував повний абсолютизм, хоч панщина в Галичині була скасована в 1848 р. скорше як в під *3. У думі "Азовські Брати" описується небезпечна втеча з турецької неволі, а також ментальність братів, що хотіли спадкувати як найбільше батьківської землі. московською владою, що відбулося в 1861р. У той час Австрійський уряд не забрав адміністративної влади від поляків, які продовжували колонізацію, мадяри не міняли своєї жорстокої політики до Українського населення, а на Буковині – румуни також переслідували наш народ. Політика королеви Марії Терези та її сина Йосипа Другого привела до змін в аграрних, релігійних, освітніх та мілітарних справах. Селяни були звільнені від залежності поміщиків, але для них працювали 30 днів на рік. У релігійних реформах зрівняли всі віроісповідання: римо-католицизм, греко-католицизм і протестантизм. Відчинили можливості до освіти: до середніх шкіл (гімназій по великих містах), університетів - у селян не було грошей на таку освіту. У початкових школах була дозволена українська мова та по селах було по 4 класи. На домагання церкви відчинили українські Духовні семінарії в Львові та Ужгороді. Для оборони своєї імперії, Австро - Угорщини, створили обов'язкову військову службу по 18 років, пізніше зменшила до 8. Хоч були зроблені великі реформи, але аграрні справи на Закарпатті, Буковині і в Галичині вважалися найбільш відсталими. Під час нового імператора Франц Йосипа наступила тверда зміна в аграрній політиці. Відкинули попередні закони, повернулися до великих феодалських господарств на Закарпатті та в Галичині, хоч на Буковині не було панщини, але селяни тільки володіли 30% землі. *4 Національне переслідування продовжувалося, особливо через поляків, мадярів і румунів, а на Волині через закони Валуєва (не било, нет і нікагда не будет), заборона видавництва Українською мовою, а також і церква під московською патріархією привчала любити все москвське. Наші селяни шукали землі. Докупити - не було де, також не мали грошей, а ділити свою - батьківську землю, дітям було заборонено. Рівночасно поміщики скуповували землю, навіть забирали силою церковну, монастирську та змушували селян відпродавати. У родинях було багато дітей. Молоді сини та дочки не мали освіти і грошей, щоб іти до міста

та вивчати різні фахи, працювати в новоствореній індустрії, яка починала розвиватися по великих містах. Під час моїх студій професор, що викладав Історію Імміграцій різних народів до Канади, чи інших країн світу, наголошував, що на імміграцію їхали люди сильного характеру, відважні, пробоеві. Це не їхали найбідніші з найбідніших, бо треба було оплатити доїзд до пристані, корабель, потяг до призначених місць: до Манітоби, Саскачевану та Алберти. У пристані вимагали від нових іммігрантів показати, що мають \$25. 00, а це були в тих часах дуже великі гроші, а хто не мав, повертали до їх країн.

*4. Аграрні зміни на землях під Австро-Угорським пануванням, зменшення польських переслідувань. Справи приїзду Українців до Канади полагодував др. Осип Олеськів за дозволом і запрошенням Канадського прем'єр міністра Вілфріда Лаурієр та міністра внутрішніх справ Кліффорда Сіфтон. Також Канадійська торговельна фірма "Норз Атлантик Трейдінг Ко." під впливом уряду погодилася спроваджувати хліборобів з великими родинами та оплачувати їм дорогу, тому від 1891 р. по Першу світову війну приїхало до Канади 170, 000 Українців, щоб заселявати західню Канаду, корчувати ліси та розвивати хліборобство. Від іммігрантів вимагали привезти, крім грошей, харчі на цілий рік, зимову - дуже теплу одягу (кожухи), всі господарські знаряддя (реманент) та насіння. Др. Олеськів заохочував своїми доповідями емігрувати, не радив їхати до Бразилії, бо там дуже бідували наші люди через тропічний клімат, пошесті, дикі звірі та трійливі гадюки, скорпіони. Тому др. Олеськів організував Комітет допомоги іммігрантам у Канаді, видав весною 1895 р. листівку (памфлет) під назвою

“Про вільні землі”, а в грудні 1895 р. “О еміграції”. Також появився один памфлет у польській мові. Вибрав 30 міцних, здібних, багатодітних родин, бо за такими шукала Канада, щоб розвинути аграрне господарство в північно-західних провінціях і побільшити населення. Уряд Канади призначав по 160 акрів землі - лісу на кожную родину, що треба було корчувати. Землю надавали також дорослим синам і донькам у віці 18 років, так що творилися великі господарства, з великими лісами до корчування. На тих полях працювали батьки, молодь і малі діти. Діти пильнували вогнищ, якими випалювали пеньки і коріння зрізаних дерев. До 3-ох років вимагали очистити 35 акрів землі та побудувати хату, бо могли забрати від них ті призначені землі. Треба ствердити, що тяжкі були початки: життя в землянках, серед лісів та диких звірів, коли чоловіки йшли до міста зимою відкидати сніг, заробляти гроші. Жінки залишалися самі з малими дітьми та підлітками серед лісів, хоч поблизу жили їх сусіди з України, або родичі. Приходили до них Канадійські індіани, любили наших людей, вчилися від жінок пекти хліб, варити, а навчили робити сніголази та лікуватися від трійливого зілля (пойзен айві) та від алергії до дубового листя. Чоловіки працювали в сусідніх містечках, різали та рубали дрова для опалу, щоб заробити за зиму грошей, а літом корчувати ліси та розбудовувати свої господарства. Про життя наших піонерів є багато написано в двох мовах, про все, що приходилося пережити в початках імміграційного життя. Кожному Українцеві, що живе в Канаді, чи в Україні, раджу прочитати “Сини Землі” в трьох томах Іллі Кириляка. Цей твір розказує, що пережили наші перші іммігранти “Піонери Канади”. * 5 *5. Автор Василь Кириляк у своїй трилогії дуже правдиво описує життя перших іммігрантів. У чужій країні прийшлося вивчити мову, нові закони, спосіб лікування, спілкування з різними людьми, а крім того, не тільки будувати свої хати, а ще допомогати рідним в Україні, віддавати позичені гроші на еміграцію та забирати де-кого з родини до Канади. Головне: помагали одні одним та спільно будували школи, організували церковне життя. Уже в 1907 р. була перша греко-католицька церква в м. Едні – Стар з священником о. Н. Дмитрівим. Бракувало українських священників, не хотіли чужомовних, наступав розподіл віросіповідань. Православні відкидали впливи румунських і московських священників, а греко-католики не хотіли бельгійських, французьких, ірландських. Православні і греко-католики разом почали організувати Греко- православну церкву з тих іммігрантів, що не хотіли належати до чужинецьких церков і єпархій. Також творилися протестанські дома віруючих. Ділилися родини, односельчани, створювалося тертя через релігійні справи. Від 1911 року почала твори-

титися Українська Греко -православна Церква, яка в 1918 р. на з'їзді в Саскатуні себе повністю оформила, зареєструвалась в уряді. Засновники були М. Стечишин, В. Свистун (адвокати), В. Кудрик, С. Савчук (священники) і Ю. Стечишин. *6 *6. Василь Семець опрацював записки свого батька о. П. Самця, як організувалася Православна Церква Канади. У Манітобі в 1905 році організували при допомозі уряду учительську семінарію, де 28 молодих іммігрантів з частинно - закінченою середньою освітою за два роки в 1907 році стали першими учителями в українських школах. Виходила декілька разів на рік перша Українська газета Канадійський Фармер від 1903 р. , яка потім виходила як тижневик з 1911 р. у Вінніпезі. *7 Перше двадцятиліття майже добігало до кінця, коли Канадійський уряд налякався війни (Перша світова) з Німеччиною і Австрією та не довіряв іммігрантам з Австро-Угорщини, а це були Українці з Галичини, Буковини і Закарпаття. Біля 8 тисяч чоловіків були заборані до інтернованих таборів, працювати у копальнях у провінції Квебек та у лісах Алберти і Бритійської Колумбії. Копали вугіль, заготовляли різне дерево, тяжко працювали, хворіли, померали. Ті, що вижили, повернулися до своїх родин біля 1920 року. *8 Поміж ними навіть був прадідуно (по батькові) моїх онуків з Городенки. Налякалися та намучилися наші чоловіки в інтернованих таборах, що на волі почали міняти прізвища своїм новонародженим дітям. *7. У Енциклопедії Українознавства подається як розвивалося видавництво Української преси в Канаді.

*8. Любомир Я. Луцюк описує тяжке життя інтернованих мужчин з Австро-Угорщини - Українців під час Першої світової війни, їх працю, переживання. І саме у той час почали приїжджати нові іммігранти - так звана друга хвиля - яка замінила в громадському житті після 26 років першу імміграцію, додала національно-патріотичного думання, доповнили потребуючих працівників в громадських організаціях. Ця друга хвиля іммігрантів приїхала після Визвольних Змагань в Україні. Після втрати Самостійності, хоч війська й уряди ЗУНР та УНР об'єдналися 22-о січня 1919 р.

, але спільно не могли оборонити Київ від москалів - комуністів під проводом Муравйова, бо також з півдня йшов сильний наступ білогвардійців - військових Денікіна. Симон Петлюра підписав, щоб рятувати Україну, договір з Польщею, але це також не допомогло, хоч боронили Варшаву від наступу московських комуністичних військ і кінноти Будьонного. Польща хотіла всю західню Україну взяти під своє панування, тому зрадила і підписала договір у Ризі з москалями - комуністами, поділивши з ними Україну по ріці Збруч і Горині на Волині. Українські війська опинилися в трикутнику смерті, між більшовиками - комуністами Леніна, білогвардійцями Денікіна та польськими військами Пілсудського. Після зради Польщі, війська УНР та УГА відступали на захід і південь. Їх розброювали поляки, румуни та розміщували по таборах інтернованих. Наші військові втікали до сусідніх західних держав, а також виїжджали до Канади та Сполучених Штатів Америки (США), щоб не мучитись від голоду, холоду та інфекційних недуг по таборах. Багато військових залишилося на Волині, рятувала їх Волинська Духовна Православна Семінарія в Кременці, створивши курси священства та дяківства для освічених вояків, щоб після закінчення могли висвятити та заповнити вільні парафії Українськими священниками - патріотами на Волині та Холмщині. *9 Приїзд нових іммігрантів з освітою до Канади оживив життя Української діаспори. Їх радо вітали, допомагали, співчували, бо всі разом переживали втрату Самостійності своєї држави. Допомагали новим іммігрантам з працями, продовжували відчиняти Українські школи для дітей та раділи, що побільшилася громада, особливо по великих містах: в Едмонтоні, Саскатуні, Вінніпезі і в Торонто. Також по закінченні Першої світової війни вийшли наші піонери з таборів інтернованих та повернулися до родин на свої господарства. *9. З оповідань мого тата о. прот. Йосипа Василіва, що кінчив Волинську Духовну Семінарію в 1923 р. разом із старшинами УНР, а також можна знайти багато історичного матеріалу у книзі Володимира Рожко "Відродження Української Православної Церкви на Волині в 1917 - 2006 р. сторінки 50-144, вид. Волинська Книга, Луцьк 2007. Тепер Канада вибачалась за ці табори, а проф. Любомир Я. Луцьок опрацював велику історичну - документальну книжку та на його прохання відчинилися архіви з списками людей, що були інтерновані. Це не було легко нашим людям пережити, а праця проф. Л. Я. Луцьока спонукала уряд визнати, що зробилася велика несправедливість через незнання, що в Австро-Угорській імперії було багато різних національностей, що не всі були германського походження "австрійки чи німці", а інші нації, що були окуповані та міцно переслідувані. З приїздом другої хвилі іммігрантів оживилося громадське життя наших людей. Почали видавати нові газети: "Український Голос", "Новий Шлях", продовжували "Канадійський Фармер", а Січові Стрільці та вояки УГА заснували Українське Національне Об'єднання, яке до приїзду третьої хвилі іммігрантів (по Другій

світової війні) було головною Українською політичною силою в Канаді. *10 На жаль Москва не спала, висилала до Канади також багато комуністичних агентів, які своєю пропогоудою вмилі переконувати наших селян на фермах, а найбільше тих, що залишилися по містах та працювали на будовах. *10. Про організаторів УНО читайте допис у 9-му томі Енциклопедії на сторінці 3411, хто були головними організаторами громадського життя до приїзду третьої хвилі в 1950 р. фабриках, яким тяжко жилося в 1930-х роках через велику світову економічну депресію. Військові УГА, колишні Січові Стрільці та вояки УНР заснували Просвіти, Народні доми, відчиняли бібліотеки, а при церквах організувалися братства, жіночі та молодечі організації, хори. Розбудовували національне життя, що зміцнювалося під впливом нових освічених сил, що працювали по Українських організаціях, видавництвах та церквах. Треба ствердити, що ту головну основу, підвалини до організованого життя - матеріальну базу - створили наші піонери, що викорчували ліси, завели великі модерні господарства, сіяли пшеницею та були дуже жертвенними. Більшість церков була побудована, але і нові будувалися по великих містах, бо збільшилося іммігрантів. Це все будувалося за великі пожертви наших перших іммігрантів, вони міцно підтримували громадське життя, бо сумували за Україною, шукали своїх людей, ходили до церкви та знаходили нових друзів і приятелів далеко від своєї рідної Батьківщини. Крім того жіночі організації при церквах і наших установах продавали вареники, цими грішми сплачували довги до банку. Тому слідує двадцятиліття закріпило та розбудувало Українське громадське життя, коли несподівано наступила Друга світова війна і перешкодила іммігрантам відвідувати Україну, отримувати листи та самотнім чоловікам забирати своїх дружин, дітей і родичів, бо багато приїхало самотніми, а їх родини чекали на офіційні документи, щоб приїхати до Канади. Під час Другої світової війни у Канадійській армії служило біля 30 тисяч Українців, а поміж ними було 500 старшин. *11 Цим Українська імміграція здобула довір'я в Канадійському уряді, а по війні допомогли, переконали міністрів, що Українці по таборах "ДПі" (люди без місця до життя) в Німеччині не є співпрацівниками Гітлерівської Німеччини, а їх жертви та московського комунізму. У цих справах найбільше допомогли отець др. В. Кушнір, отець др. Семен Савчук, сенатор Антон Глинка та полковник Богдан Панчук. У травні 1946 р. піднесли запитання перед урядом Канади, діючими урядовими комітетами, про потребу нової імміграції, робітників, щоб розбудувати Канаду по війні. Свідчили у парламенті, що в Німеччині у таборах є багато іммігрантів, що будуть добрими працівниками. У той час полковник Богдан Панчук повернувся з Європи та застав великий протест комуністів-українців, що вже жили в Канаді, та їх представника Степана Масієвича, який переконував Канадійський уряд, що 300 тисяч Українців

потаборах *11. Полковник Богдан Панчук та Українці – Канадці завзято воювали під час Другої світової війни та здобули велику пошану від Канадійського уряду. “ДПі” були колаборантами (співпрацівниками) Гітлера, а крім того всі вони є інтелектуали і не підходять Канадійським потребам). Др. В. Кушнір і др. С. Савчук також відвідали табори “ДПі” і спільно разом заперечували всіх ворогів Української політичної імміграції. Доказували, що є багато молодих синів і дочок селян, яких німці вивезли насильно на роботи. Вони “Сини Землі”, виростили на господарствах, а між ними є багато різних фахівців: фермерів, слюсарів, столярів, кравців, шевців, які допоможуть по війні розбудувати Канаду. * 12 Вони не тільки обороняли перед Українськими комуністами, а також були інші вороги - наші сусіди, що ділили Україну, а також і ті, що жили в Україні, але дуже ворожо ставилися до нашої імміграції. Наші шановані оборонці вимагали від Канадського уряду зупинити насильну репатріацію в Німеччині всіх, хто народився на землях СРСР до 1939 р. Тема імміграції була піднесена вдругу перед “Гауз оф Коммонс” (Нижчою Палатою - Український Допомоговий Комітет у Вінніпезі заопікувався вдовами і сиротами, що жили в таборах ДПі в Німеччині та допоміг знайти для них спонзорів і працю на фермах в Алберті і Саскачевані. Так приїхала мама мого дружини з синами на ферму викопувати цукрової буряки. Парламентом) і “Сенатом”. *13 Достойний Антін Глинка пропонував, щоб Українці зі заходу Канади були представниками України на з’їзді Об’єднаних Націй у Сан Франціско. Канадійський уряд не міг це перевести в життя, бо світові політики співпрацювали з СРСР представниками. Прихильник Українського питання в справі імміграції Джордж Симпсон порадив написати меморандум та висвітлити причини імміграції. Брати за основу універсальні закони “Прав людини”, відкинути совітські вимоги та неправду, не дозволити повертати на “родіну”. Доказувати, що на “родіну” не повертали, а на заслання - далекий схід - щоб карати наших насильно вивезених робітників за працю в Німеччині, а інтелегенцію за співпрацю з Гітлером. На з’їзді Об’єднаних Націй у Сан Франціско поїхала велика делегація Українців, яку очолив достойний Антон Глинка, др. В. Кушнір, проф. Олександр Грановський, щоб добиватися прав для Українських іммігрантів, відкидати фальшиві оскарження та вимагати *13. Було дуже важко переконати всіх ворогів України в Канадському парламенті, але велика організована праця представників Українських організацій, церков, депутатів обороняли престиж іммігрантів, що були політичними іммігрантами та потерпілими однаково як від німецького та совітського окупанта в Україні. зупинити репатріацію до СРСР. Канадський уряд дуже рахувався з полковником Богданом Панчуком, що постійно виступав на всіх сесіях у парламенті, щоб оборонити чесне

ім’я Українців, відкинути комуністичні оскарження, а також і наших ворогів-сусідів. *14 Тому і дозволили Українцям з таборів “ДПі” іммігрувати до Канади. Про нього згадується в літературі з тих часів, як найбільшого оборонця імміграції. Третя хвиля імміграції по Другій світовій війні до Канади започаткувалася від 1947 р. і продовжувалася на протязі 10-х років. Приїжджали на працю лісоруби, текстильні працівниці, фермери, до копалень, жінки до домашніх праць та також і ті, що мали родини в Канаді на їх запрошення. Канада збогатилася до 350 тисяч працюючими і інтелегентними людьми. Всі по своїх здібностях після відбутої праці по кінтракті влаштувалися і стали чесними громадянами Канади. Молодь студювала, багато набували вечірніми курсами різні фахи та вивчали мову. Всі були працюючі, вдячні Канаді, *14. Репатріація Українських іммігрантів відбувалася дуже жорстоко, були смертні випадки, повішання людей, що вибирали самогубство, як поворот до совітського союзу, яких силою ловили на вулицях, викрадали з таборів, що відчинила двері до своєї гуманної держави для третьої хвилі імміграції. *15 Політична імміграція третьої хвилі, до якої я належу з 1948 р. , застала: церкви, розвинене громадське життя, пресу, головну організацію Комітет Українців Канади (КУК), УНО, Українську Кредитову Спілку, домівки Народнього Дому, Просвіти і Військового Легіону. Найголовніше: щире ставлення до нас не тільки Канадійців, а наших попередніх двох хвиль іммігрантів. Ми їх шанували, подивлялися їх досягнення, жертвенність, не хвалилися своєю вищою освітою, не критикували їх застарілого діалекту мови з різних закутин Західної України, а включилися в життя по церквах, у громадських організаціях, засновували нові видавництва, наукові товариства. Всі ми шанували наших Піонерів, що вложили свою працю і з твердими мозолями на руках розбудовували Українське життя - діаспору. Їм допомогла друга хвиля, це вже була, як я вище згадувала, політична еміграція Січових Стрільців, вояків УГА і УНР, що зміцнили Українську діаспору, додали нових сил до праці.

Тому третій хвилі було багато легше пізнавати життя в Канаді та турбуватися долею Українського Народу під жорстокою комуністичною *15. Завдяки сильній Українській діаспорі з двох хвиль іммігрантів, Канада прийняла людей з таборів ДПі, не тільки молодих, а родини з дітьми та старших віком. владою. Ми дуже тужили за Україною, тому ті, що мали родини від себе відривали, а помагали своїм рідним та чекали, коли розпадеться комуністична - московська держава найбільшого зла, що тримає всіх за залізною заслоною. Тому наш імміграційний провід створив організацію "Світовий Конгрес Вільних Українців" (СКВУ) 1967 р. , що був переіменований у 1993 на "Світовий Конгрес Українців" (СКУ). Перебрав на себе обов'язок повідомляти світ, що означала комуністична система московського правління Леніна, Сталіна та всіх їх наслідників і вислужників. Демонстрували проти їх післаних пропогандистів, їх пропоганди, висвітлювали про всі злочини від 1921 року, писали про голод-геноцид, нищення Української мови і культури, інтелегенції, селянства, а також церков і духовенства. Повідомляли представників різних держав про ежовщину, розстріли наших відважних воїнів УПА та всіх свідомих людей – наших патріотів. Можу тепер з переспективи часу сказати, що ми жили тим, що тут у далекій Канаді ми маємо бути носіями правди, розказувати всьому світові про долю нашого народу, будувати Україну, виховувати наших дітей та молодь так, щоб не тільки любили Канаду, бо тут народилися виховувалися, а щоб любили Україну так, як ми - їх батьки любимо, працюємо для неї, хто як вміє та по всіх своїх силах. Закінчую цей допис третьою хвилею імміграції, бо ще була четверта та п'ята від 1990 року. Це є велика тема, щоб порівняти дві останні хвилі іммігрантів, що приїхали до Канади деякі з великими матеріальними спроможностями,

з різних причин та іншими планами, бажаннями, освітою. Тому писала тільки про три головні імміграції, які створили політичну діаспору, розбудували наше національне, релігійне, політичне, громадське, економічне, мистецько - культурне життя і спільно з Канадійським урядом піднесли Українську діаспору на такий рівень, що з нею всі Канадійські політичні партії, уряд Канади та різні нації, що живуть у Канаді, рахуються і поважають. Історія та розвиток діаспори в Канаді від періоду Піонерів до проголошення Самостійності України є дуже широкою та багатою темою, тому раджу молодим науковцям поцікавитися та писати магістерські праці чи докторати з цих ділянок, а наукових джерел є дуже багато в документальних центрах, архівах, бібліотеках з літератури, поезії, історичних хронік, політичних видань та з широкого видавництва, що досягло великого успіху перед проголошенням Самостійної України перед кінцем 20-го століття.

Любов Василів-Базюк
Магістер Бібліотекарства
та Інформацій, Торонто, Канада

«Україна»

У Києві презентували книгу, написану захисниками Донецького аеропорту

Книгу «АД 242. Історія мужності, братерства і самопожертви» презентували у столичній книгарні «Є» У виданні зібрано більше 60 інтерв'ю «кіборгів», що, за словами автора проекту й укладача книги Ірини Штогрін, мінімально редагувалися, аби адаптувати до читання. Вона називає книгу «прямою мовою» оборонців Донецького аеропорту. «Колись з'явиться багато нових книг на цю тему, але вони вже будуть заглянцьовані, написані в штабних кабінетах, а ця книга – це цеглинка у нову матрицю нової історичної пам'яті українців», – розповів про свої враження від видання экс-заступник міністра освіти України Павло Полянський. Нагадаємо, оборона Донецького аеропор-

ту тривала 242 дні. Його захисників за стійкість сепаратисти прозвали «кіборгами». Під час бойових дій за оборону аеропорту загинув 101 військовослужбовець, 440 – поранені, 9 – зникли безвісти.

СВЯЩЕНИК З ЧИКАГО:

Ми відчуваємо відповідальність за події в Україні

Парафія церкви Св. Йосифа Обручника знаменита на все Чикаго. Такої згуртованості й взаємодопомоги ще варто пошукати. А останнім часом тамтешня громада ще й активно допомагає українській армії та сім'ям наших Героїв. Духовний батько місцевих українців — отець Микола Бурядник, парох УГКЦ Св. Йосифа Обручника. У відвертій розмові він поділився власним досвідом еміграції: розповів про особисту трагедію, що привела його до США, і дав поради новоприбулим українцям. А ще ми говорили про плани Путіна та причини, через які США досі не дають Україні зброю.

- Отче, розкажіть, будь ласка, про свій шлях з України до США. Що спонукало Вас до еміграції?

— Коли був студентом Львівської Богословської Академії, у нас були міжнародні програми обміну для студентів на літній період: дехто їхав на літні курси в якийсь університет, дехто в монастир. Мене ж цікавила програма, яка була б при парафії, при реальній громаді. І в 1999 році я на два місяці вперше потрапив в Чикаго, в парафію Володимира і Ольги в Українській околиці. На 5-му курсі мене запросили сюди вже приватно. Коли я знов приїхав до США, через два тижні дізнався, що трагічно загинув мій батько, Іван Бурядник, який теж був священником у с. Модричі (біля Трускавця). Його вбили у власному домі на очах моєї мами. Йому було лише 43 роки. Ми здогадувались, хто і чому це зробив, нам навіть в СБУ про це натякали. Але вони ж сказали, що цю справу ніколи не буде розкрито. Мені тоді був 21 рік і я прийняв рішення рятувати родину, якій і далі погрожували.

Я поїхав на вісім місяців в Чикаго, служити дяконом у парафію Володимира і Ольги, а брата відправив навчатися до Польщі. У парафію Володимира і Ольги було запрошено іншого священника, але він не отримав візу, а моя була дійсна ще приблизно два місяці. Так я приступив до роботи, а в скорім часі до мене приїхали мама і брат. Потім трагічно загину парох парафії Св. Йосифа Обручника, до речі, теж у 43 роки, як і мій батько, а я був призначений на його місце. Це була моя дорога. Були також і випробування, але Бог має план для кожного з нас і допомагає нам.

- Сьогодні ячгато людей з України переїжджають до США. І це не дивно, з огляду на теперішню ситуацію в Україні. Яку пораду Ви могли б дати тим, хто зойно покинув ятьківщину?

— Не продовжувати жити в двох місцях одночасно. Це є найголовнішим і найважчим аспектом для емігрантів.

- Маєте на увазі, не читати новин?

— Це навряд чи вийде, але потрібно жити там, де ти живеш. Не гарувати, не спалювати себе у роботі, з думкою, що ти тут рік чи два. Бо в кінцевому випадку більшість людей залишаються жити тут, у США. Але вони відвикають жити, вони живогіють, жаліють за тим, що є в Україні, проте туди не повертаються і тут не живуть. Ці люди важко працюють і живуть мрією про Україну, про якусь таку уявну вже Україну.

- Яка існує вже тільки у їхній фантазії?

— Так, абсолютно! Тому що, як показав досвід багатьох людей, які повертаються назад в Україну, вони вже відвикли від українських реалій. Вони самі стали інакшими людьми, а тому, скажімо, коли стикаються з корупцією — відчувають шок і приниження. Знаєте, люди дуже часто живуть неповноцінним життям — коли вони отримують можливість працювати так, як не могли в Україні, то працюють майже безперервно, заробляючи гроші. Це все нормальний стан речей, але людина повинна жити повноцінним життям, реалізовувати себе, плекати свою культурну ідентичність, та й, зрештою, просто відпочивати. Тим більше, що тут для того є всі засоби, є структура, якої, наприклад немає для наших людей в Іспанії чи Італії. Тут все давно збудовано навколо церков — тепер ми це тільки розвиваємо.

- Тобто, як я розумію, церква зацікавлена у тому, щоб приїжджали нові люди з України - скажемо так, ще «свіжі»?

— Так. Але велике значення має те, з чим людина сюди приїжджає, як в неї в сім'ї було заведено, чи вона усвідомлює, що є дійсно важливим і що робить її людиною тою, а не іншою, що для неї означає її мова, культура, приналежність до нації. Батьки часто радіють, що тут дитина швидко вивчає англійську мову, а про знання української вони не хвилюються,

бо ж, начебто, говорять на ній удома. Але дуже часто це спілкування обмежується кількома фразами: «Чи ти їв?», «Чи ти зробив домашнє завдання?» і «Йди спати». Але ж засоби всі є! При церкві є школа українознавства, просто потрібно знайти час для цього.

- Так як Ви, скажімо, знаходите час на організацію фестивалю Юктоберфест.

— Для нас це не тільки розвага, але й ще одна нагода підтримати свою ідентичність, можливість проявити свій український дух. Вірю, що це важливо. Люди разом працюють для блага інших, вони щасливі, що вони корисні, що вони реалізували себе для якоїсь більшої справи — допомагають військовим, їхнім родинам.

- Власне про це. Знаю, що Ваша парафія через фонд «Небесної сотні» зараз явгато допомагає Україні.

— Ця ініціатива надійшла від молодих бізнесменів. Через нашу парафію було зібрано і передано сім'ям Героїв уже 110 тисяч доларів. Також було створено Фонд захисту Героїв при нашій парафії, який вже передав для забезпечення української армії близько 260 тисяч доларів. Ми це все робили через гарнізонний храм Петра і Павла у Львові, через військових капеланів. Адже в них є дуже чітка система розподілу і величезний волонтерський досвід.

- Ви й самі також є капеланом...

— Це є покликанням — служити людям. Батько багато років хворів, і я бачив його страждання, його боротьбу. Це все відкладалось в мені. Хотілося змінити систему, бо я побачив ставлення наших українських лікарів до пацієнтів, їхню зачерствілість. Моїй мамі сказали, коли вона прийшла до лікарні: «О, а то ви не знали? Та він вже давно вмер!» Навіть коли собака помирає тут, в Америці, то зовсім інше сприйняття. А якщо помирає людина, то приходять лікар, медсестра і капелан до родини, розпитують, розповідають що сталося, реально співчують. Капелан ще після того ходить до родини, якщо є така потреба.

- Отче, Ви були на Майдані, стояли між «Беркутом» і протестувальниками біля будинку профспілок. Що спонукало Вас залишити всі справи в Чикаго і прийхати в Україну?

— Я не міг упустити моменту, коли в Україні відбувався такий державотворчий процес. Просто хотів брати в тому участь. Ми всі тут в нашій громаді відчуваємо відповідальність за те, що відбувається в Україні. Я був у Києві саме тоді, коли була друга спроба захопити Майдан — всіх людей випускали, а ми пробілися всередину. Ми пробували бути живим щитом між «Беркутом» і мітингарями. До речі, нас не чіпали. Один з керівників «Беркуту» навіть запитав мене, чи я хочу пройти до середини Майдану, до людей. Багато хто з силовиків теж не хотіли загострення ситуації. Вони знали, що в кінцевому рахунку їх звинуватять у всьому, а «верхи» втечуть, як завжди.

— Минуло вже чимало часу після Майдану, в Україні зараз війна. З кожним днем все важче і важче. Зараз існує явгато різних поглядів на ситуацію в Україні, відмінних від тих, що були два роки тому. А чи змінились якось Ваші думки за останній

період? Що потрібно зробити для миру в Україні?

— Тут проблема не в Україні взагалі. Звісно, є внутрішня проблема – корупція. Потрібно міняти систему мислення, при чому на всіх рівнях. Ми не можемо вимагати в когось те, що самі не виконуємо. Щодо війни, то тут йдеться про формування сфер впливу. Росія не могла змиритися, що вона втрачає Україну і як би вона не спотворювала історію, вона все рівно потребує мати Київську Русь, цей духовний центр, з якого все почалося. Вони не можуть втратити ту ідентичність, бо хто тоді вони насправді будуть?

Для чого Путін розв'язав війну на Донбасі? Щоб даний регіон мав право вето на вступ України до НАТО. На додачу, Путін вирішив перенаправити напруження до не слов'ян, яке існує в середині Росії, на міфічних фашистів і бандерівців. Знайшли зовнішнього ворога, щоб пояснити свої проблеми. Це стара система. Нічого нового Путін не придумав. Він просто грає роль «нарваного» диктатора. Я мав зустріч з одним із американських сенаторів, який сказав мені, що США не дають зброю Україні, бо бояться, що Росія подвоїть свою силу на Донбасі. А це тисячі жертв по обидві сторони. Адже російські лідери людські життя не рахують.

Американський уряд розраховує на те, що Путін має ресурсів не більше ніж на 1-1,5 роки, після чого економіка Росії буде в такому стані, що їм буде не до війни. Адже Росія велика країна, але з маленькою економікою. Така собі газова заправка для Європи. Економічно обґрунтована ціна на барель нафти в Росії є 100-110\$. Араби готові знизити ціну до 30\$. І навіть найближчий друг Назарбаєв теж віддав наказ готувати їхню економіку до ціни за барель нафти в районі 30\$. А Росія не може бути в стані війни з багатьма країнами одночасно. Щодо США, то для них зараз головне питання – це Іран, а Росія грає тут важливу роль. Але очевидно, що в кінцевому рахунку, Україну таки «кинуть під поїзд», тому нам треба розраховувати тільки на себе.

Міла Лугова
Фото: Максим Прокопів

«Роздуми вголос»

Поєдинок добра і зла #ЖивийМайдан

22 лютого називаю днем, коли добро і зло вступило в поєдинок. Це був третій день протистояння. День жалоби, який, як ми рідко помічаємо, починається насправді завжди з ночі. Мої думки просякнуті ниткою кривавих подій, розпачем та горем сімей загиблих, звуками низьких та високих журливих нот, нових та дивних, навіюваних у моїй голові сумних мелодій. Невже ми справді мусимо повірити у «таку долю» українського народу і страждати так, як і завжди? Ні! Прийшов час початку нашої перемоги над злом, символом якого є дим, який плавно згорає у Києві. Перемога, яку ми вибороли дорогою ціною, ціною людських смертей, невинних дітей України... Хто в цьому винний? Жертви, загиблі на Грушевського? У нашій державі впродовж багатьох століть панувала неправда, яку нам вдалось усе-таки викоринити й спалити і яка тепер (я хочу дуже вірити в це) палає вогнем, піднімаючись угору, мов дух століття, високо вгору до пекла. Бо, хто зна, може воно зовсім не під землею... Ламай стереотип! Цей дим не «кадильний», який є символом зв'язку неба і землі, який доносить наші молитви до Бога. Це надто чорний, мов сажа, дим демонів!

Ці гнітючі думки застали мене у Старому Самборі в день парастасу за викладачем УКУ Богданом Сольчаником та за всіх, хто загинув. Кожен з нас відчув якусь втрату, хтось більшу, хтось меншу, але кожна втрата була певним кроком до перемоги. Богдан Сольчаник був моїм земляком. Як історик він міг би ще так багато зробити для України. Чому Бог забрав саме його до себе і чому саме тоді? Цього ніхто не знає. Знаємо лише одне: **ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!**

І ось, стоячи на вулиці, вкритій асфальтом, освічуваній кількома ліхтарями, я прислухався до голосів священників, що глухо виходили із-за стіни невеличкої квартири. Довга колона людей протягом двох і більше годин стояла в черзі, щоб помолитися над небіжчиком та полегшити своїми молитвами горе батьків і їхніх родичів.

Почався дощ, що нагадало мені твір Яновського «Вершники. Подвійне коло», як після братовбивчої війни почався плач неба. Так і тут стікав дощ по дахах дому Богдана Сольчаника, змивав, ніби кров із серця, яку потім вбирала в себе земля. Я був без парасолі, і тому добряче змок. Раптом мій погляд прикувався до синьо-жовтого прапора, прапора миру, символу святості і терпіння, що майорів із балкону нашого героя. Піднявшись по сходах, я зайшов усередину квартири, де почув стогін матері, яка, ридючи на повні груди, постійно щось голосно примовляла. Її підтримувала непорушна рука мовчазного чоловіка. Помолившись, я насмілювався підняти голову і глянути на покійного Сольчаника. Людину, яку я ніколи не бачив за життя, лише після смерті. Так, видно, мало ста-

тись... Чомусь ми більше цінуємо, коли втрачаємо!

І саме у цей момент піку тривалого чекання моє серце здригнулося. Бо я побачив біду та холодну лежачу постать, яка в моїх очах світилась якоюсь святістю. «Чому його вбили? – знову я запитав себе, – чому гинуть письменники, поети, журналісти, співаки, художники, актори та інші визначні люди, а не уся та сво...?»

Це була його місія, і він її виконав. І саме так, Богдан Сольчаник за свою мужність та хоробрість, за незаплямоване ім'я, за віру в перемогу, за ЛЮБОВ потрапив до НЕБЕСНОЇ СОТНІ ангелів Божої армії!».

Хоч і до поваленого режиму пульсувала диктатура, проте і це мені не перешкоджало думати і робити так, як я хочу, творити, дихати, кохати, і тільки так! Я боровся і борюсь: молитва – моя зброя, пісня – моя зброя! Мені не потрібно вил, ні «коктейлів Молотова», ні бруківки, ні будь-яких інших вогнепальних чи невогнепальних бойових засобів. Я боровся і борюсь за ідею демократії, як боремось усі ми.

Перемога не завжди видима. Часто це вагомі зміни на рівні людського духу. І ми, українці, зробили ці зміни. Хіба нам кожному (можливо, окрім небагатьох, та це винятки) не говорили у школі: «Добро завжди перемагає Зло»? Тому зараз моя мета – подати руку всім тим, які ще досі не розуміють, що людські цінності є чимось набагато вищим і більшим, ніж короткочасний комфорт чи фінансова вигода. Подати кожному руку навіть не тому, що «треба любити своїх ворогів», але заради солідарності українців, солідарності Церкви з невірними, грішниками, атеїстами, агностиками, з віруючими мусульманами і т. д. Зупиніться, у кого з вас ще залишилось хоч би мінімум людяності, бо «життя іде, і все без коректур».

Іван Сюсько,
студент 2 курсу філософсько-богословського факультету УКУ

Паралелі історії. Як діаспора підтримує Україну

З початком бойових дій на території України у 2014 р. і до сьогоднішнього дня українська діаспора всього світу не лише вболіває за відновлення миру на Батьківщині, а й надає українцям всебічну матеріальну допомогу: надсилає кошти для екіпірування військових; одяг та інші речі їх родинам; фінансує лікування поранених бійців АТО, забезпечуючи їх необхідними ліками та медичним обладнанням. У такий спосіб українці за кордоном проявляють глибоку солідарність зі своїми братами в Україні та наближують день встановлення миру на рідних землях. Проте сьогоднішні дії діаспори не є новими ні для неї самої, ні для українського народу, і вже мали місце в історії визвольної боротьби. Сумні події початку ХХ ст., що відзначилися втратою Україною державності у результаті поразки національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр., дали потужний поштовх для самоорганізації українців за кордоном, як у політичних справах, так і в зборі коштів для матеріальної підтримки співвітчизників, що залишилися на Батьківщині і продовжили боротьбу. Наскільки це було важливою справою, як організовувалися акції збору коштів та які труднощі виникали в цьому процесі красномовно свідчать архівні документи. Значний масив документів, що всесторонньо висвітлює життя українців за океаном, зокрема, у США та Канаді, зберігається в Центральному державному архіві зарубіжної україніки (ЦДАЗУ). Значна активізація громадського життя українців у США та Канаді припадає на кінець 20-х – початок 30-х рр. ХХ ст., що пов'язано з поступовою еміграцією учасників української революції – колишніх громадсько-політичних діячів, військових та їх сімей з європейських держав. Саме в цей час виникають нові українські організації, що діяли в дусі націоналістичної ідеології – Організація державного відродження України (ОДВУ) у США та Українське національне об'єднання Канади (УНО) у 1931 р. та 1932 р. відповідно.

Одним із напрямів діяльності цих організацій став збір коштів на продовження визвольної боротьби, а також матеріальну підтримку солдатів-інвалідів революції, а згодом і репресованих та політв'язнів – жертв радянського тоталітаризму. Хоча матеріальне становище пересічного українця в еміграції було кращим, ніж його сучасника в Радянській Україні, проте не варто ідеалізувати життя українців за кордоном у той час. Адже саме цей період збігся із гострою фазою так званої «Великої депресії». Вона принесла безробіття та зубожіння для фермерів та напівкваліфікованих робітників, якими і була основна маса українців за океаном на початку ХХ ст. Та, як свідчать архівні документи,

незважаючи на всі фінансові труднощі, українці не шкодували «тяжко запрацьованого українського гроша» на допомогу рідному краю.

«Ось, наприклад, у зверненні Організації державного відродження України за 1934 р. читаємо: «Справа грошевої допомоги визвольній акції Українського Народу є першим і найважливішим завданням, яч обов'язком - української еміграції в Америці...». ОДВУ підтримувала зв'язок з Організацією українських націоналістів, тому зібрані кошти передячались на продовження визвольної боротьби ОУН.»

У цьому ж зверненні ОДВУ інформується, що в 1933 р. «допомога визвольній боротьбі заледве перевищила \$ 4,000», що визнавалося наслідком складної економічної ситуації в країні та відсутністю належної організації у процесі збору коштів. Тому в червні 1934 р. з'їзд ОДВУ встановив систему зборів – «Бойовий Фонд О.У.Н.», що мала поширюватися на США та Канаду. Нова система збору коштів, у першу чергу, відзначилася введенням так званої «збіркової пушки» – портативної скриньки з невеликим отвором, округлої та пласкої, яку можна було носити у кишені. Такий спосіб збору був певною мірою реакцією на економічну кризу, адже далеко не кожний українець міг пожертвувати долар чи пів долара, проте всі могли кинути до пушки декілька центів. Пушка була розрахована на те, щоб вмістити близько 3-х доларів дрібними. Зголоситися збирати кошти міг будь-який член організації. Ця людина могла здійснювати збір серед українців під час святкувань (на весіллях, хрестинах), біля церкви, на громадських зборах тощо.

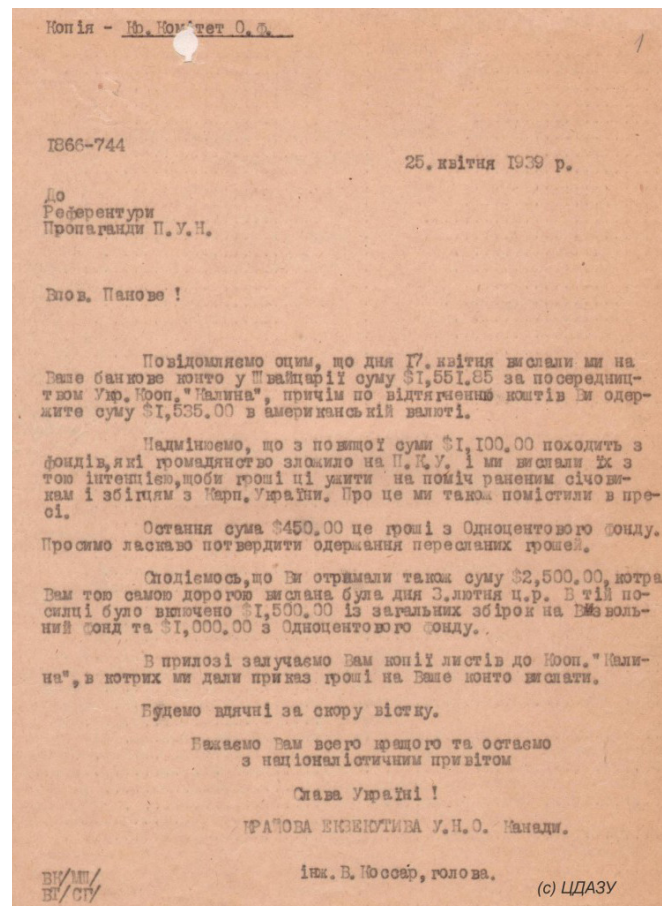
Пушка була замкнена на ключ, який зберігався у голови місцевого відділу ОДВУ, і відмикалася лише тоді, коли була повністю наповнена. Всього у 1934 р. випустили 3 тис. пушок, які роздавалися серед громадянства і планувалося поширити ще 2 тис.

Також ця система передбачала три сезони зборів пожертвувань на рік. У кінці кожного сезону кошти з осередків надсилалися до Центральної Управи ОДВУ, при якій діяла Комісія Бойового Фонду. Гроші клалися на спеціально створений банківський рахунок і відправлялися «до краю». Важливим моментом у цій системі було те, що після кожного сезону ОДВУ «оголошує в пресі точний звіт». Таким чином організація могла досягнути більш ефективного збору коштів для підтримки визвольного руху.

У подальшому фінансова підтримка боротби проти окупації радянською владою території України залишалася незмінним напрямом діяльності ОДВУ. Так, 3 – 5 вересня 1949 р. на З'їзді ОДВУ та її братніх організацій однією із цілей з'їзду було визначено: «заманіфестувати перед світом і перед нашими братами на рідних землях, що ми й надалі будемо піддержувати морально і матеріально визвольну боротьбу українського народу зо всіми займанцями українських земель в змаганні за Самостійну й Соборну Українську Державу». Ще однією українською організацією, члени якої вважали за свій обов'язок підтримувати та допомагати фінансово Батьківщині, було Українське національне об'єднання Канади. Нерідко акції зі збору коштів об'єднання здійснювало за допомогою Українського визвольного фонду в Канаді, який попередньо діяв під назвою «Бойовий фонд» та «Одноцентровий фонд». Власне у статуті цієї організації задекларовано, що її ціллю є «помагати визвольній акції Української Нації до відновлення Суверенної Соборної Української Держави». У 30-х рр. ХХ ст. УНО Канади мало декілька цілей для збору коштів, зокрема, безпосередньо на Визвольний фонд; на підтримку солдатів-інвалідів, що отримали травми під час національних змагань; політичним в'язням, що були репресовані радянською владою, а в 1938 – 1939 рр. на підтримку новоствореної Карпатської України. При цьому кожен українець міг самостійно визначити на що хоче пожертвувати гроші, адже всі збори проводилися хоч і водночас, проте роздільно. Архівні документи, у тому числі й друкований орган УНО Канади «Новий Шлях», що зберігається в ЦДАЗУ, проливають світло на процес збору коштів на підтримку Карпатської України. Ця акція отримала назву «Поміч Карпатській Україні» (ПКУ). Так, в номері за 2 січня 1939 р. інформує про створення у кінці 1938 р. при філіях УНО спеціальних комітетів ПКУ, що мали організувати збір коштів, а детальну інформацію про хід кампанії

регулярно надсилати до редакції газети для оприлюднення у рубриці «Допомога Карпатській Україні». Опубліковані звіти за грудень 1938 р. містили імена жертводавців, суми їх внесків, а також загальні суми зібрані в тій чи іншій місцевості. Наприклад, українцями у м. Кіркланд Лейк (Онтаріо) у грудні було зібрано 377,50 \$, у той же час деякі українські громади могли зібрати лише по 10 \$, адже це залежало від кількості українців у населеному пункті.

Заклики жертвувати кошти на потреби новоствореної української держави, опубліковані на сторінках «Нового Шляху», залучали до акції ПКУ не лише членів організації, а й менш активне українського населення. У черговому звіті за 19 січня 1939 р. повідомляється про кошти, надіслані молодими хлопцями, які «передше українськими справами мало інтересувались, а сьогодні захоплюються молоддю Україною». Детальний звіт щодо збору грошей повідомляє імена людей, які жертвували чи то десятки доларів, чи то 5, 10 або 20 центів. Проте в сукупності зібрані центи склалися у сотні доларів та були вагомою підтримкою для уряду Карпатської України. Комітети ПКУ, що діяли при філіях УНО, надсилали зібрані кошти до виконавчого органу об'єднання, Крайової Екзекутиви, а остання – за призначенням. Проте були й винятки, наприклад, у звіті за 9 березня 1939 р. інформується, що одна із українських громад збрала \$ 231,50 та самостійно переслала їх чеком на руки прем'єр-міністра Карпатської України А. Волошина.

13 березня 1939 р. Крайова Екзекутива УНО Канади вчергове звернулася до української громади із закликом «виконати обов'язок супроти Карпатської України». УНО повідомляє, що Центральна Національна Рада та Уряд Карпатської України «звернулись до українського громадянства в цілому світі зложити всенародній національний даток на розбудову Української Держави» у розмірі півпроцента від річного заробітку кожного. УНО Канади оголосило початок нової акції – «Всенародні датки на Поміч Карпатській Україні». Завершили це звернення слова, що чітко проявили позицію організації – «Цим своїм датком скажемо місцевим червоно-московським яничарам своє тверде українське: Геть свої брудні лапи від Карпатської України, запроданці! За нею весь український народ! За нею всі ми, українці в Канаді!». Про результативність цієї акції свідчить лист Крайової Екзекутиви УНО Канади до Проводу Українських Націоналістів від 25 квітня 1939 р.

«У документі повідомляється, що 17 квітня цього ж року через швейцарський ящик їм було переслано 1 551,85\$ (1 535\$ чистими). З них 1100 \$ було зібрано в ході акції ТКУ з метою, «щоб гроші ці ужити на поміч раненим січовикам і збігцям [біженцям - авт.] з Карпатської України». Решту коштів - 450 \$ було зібрано Одно-

центовим фондом. Також в листі інформується, що з лотого вже вислалали суму 2500 \$».

Звісно вказані цифри не дають повного уявлення про точні суми зібраних коштів, а також детальної інформації, на що вони витрачалися. Проте в цілому архівні документи дають змогу виявити налагодженість системи збору коштів на потреби української держави, а головне – глибоке розуміння українською діаспорою важливості такої підтримки. Документи інформують, що і в подальші роки українці за кордоном ще не раз виступлять на підтримку співвітчизників. Так, по завершенні Другої світової війни допомогу з-за океану отримають тисячі українців у DP-таборах [таборах для переміщених осіб – авт.]. Згодом українська діаспора активно перейматиметься долею дисидентів-політв'язнів та підтримуватиме їх сім'ї.

От і тепер українська діаспора у різних країнах світу долучається до підтримки своєї історичної Батьківщини, засвідчуючи глибоку духовну єдність української нації.

*(Людмила Ващук,
провідний науковий співробітник
Центрального державного архіву зарубіж-
ної україніки*

«Україна і світ»

Український стяг замайорів на вершині найвищого вулкану світу

Про це у Facebook повідомив один із учасників експедиції, Олександр Оришко. «Наша команда у складі мене — Олександра Оришка, Дениса Пескова, Юрія Гаврилюка та Єрко Андрія піднялась на найвищий вулкан світу Охос-дель-Саладо, який має висоту 6 872 метрів», – написав альпініст. Охос-дель-Саладо – вулкан в Андах на кордоні Аргентини і Чилі, найвищий вулкан у світі. Також це друга за висотою гора Західної півкулі.

Альпіністи з 24 січня перебувають у національній експедиції «Прапор України на найвищих вершинах континентів світу», яка передбачає підйом на найвищу вершину Південної Америки – гору Аконкагуа та найвищий вулкан світу Охос-дель-Саладо.

Завершиться експедиція 3 березня. Нагадаємо, українська альпіністка запланувала «патріотичну експедицію» на Еверест.

«Новини Діаспори»

Діаспору обурили слова Папи про війну в Україні

Світовий конгрес Українців (СКУ) обурився словами Папи Франциска стосовно того, хто розпочав війну на Сході України. Відповідне звернення було опубліковане на офіційному сайті СКУ. Як відомо, минулого тижня Католицьке агентство новин (СНА) подало інтерв'ю Святійшого Папи Римського Франциска, в якому зокрема було так сказано про війну на Сході України: «Кожен має свої власні ідеї про цю війну, хто розпочав її, що робити, і є очевидним, що це історична справа».

«Світовий конгрес Українців пригадує, що є лише дві версії щодо цієї війни – світового співтовариства, яке рішуче засудило агресію Російської Федерації в Криму і на Сході України, та російського Президента Владіміра Путіна, який цей факт прикриває “зеленими чоловічками”. СКУ сподівається, що Ватикан стоїть на боці світового співтовариства», — йдеться у зверненні.

Нагадаємо, українські студенти написали відкритого листа Папі Франциску і запросили його відвідати Україну, аби переконатися, що картина, яку представляє Росія та Російська православна церква, зокрема, щодо подій в Україні, є спотвореною та хибною.

Марічка Паплаускайте

Троє лікарів з Канади отримали нагороди від Порошенка за допомогу військовим

Петро Порошенко вручив нагороди трьом лікарям з Канади, які допомагають пораненим військовим-учасникам АТО у Головному військовому клінічному госпіталі в рамках спільної Канадсько-української акції. Президент подякував медикам за небайдужість та зазначив, що приїзд канадських лікарів – символ того, що Україна не залишилась наодинці з агресором.

За особисті заслуги, благодійну діяльність та надання висококваліфікованої медичної допомоги українським військовим нагороджено Олега Антонішина орденом “За заслуги” III ступеня, Кароліну Левіс та Христину Уолер – орденом княгині Ольги III ступеня. Президент висловив подяку керівництву та народу Канади за допомогу Україні. Глава держави нагадав, що на початку агресії Росії у 2014 році, коли довелося відновлювати українську армію, і не було навіть одягу, Канада надіслала контейнери з формою. Канадські лікарі передали Президенту прапор Канади з підписами на знак підтримки України. Мікрохірург Каролін Левіс (Канада, м. Хамілтон) проводить найскладніші оперативні втручання кистей рук та нижніх кінцівок пораненим військовослужбовцям, які отримали травми внаслідок мінно-вибухових поранень (понад 10 операцій). Щелепно-лицевий хірург професор Олег Антонішин (Канада, м. Торонто) – голова

всіх 4-х місій, особисто проводить усі найскладніші оперативні втручання (понад 55 операцій). Менеджер-організатор місій Христіна Уолер (Канада, м. Торонто) займається відбором та закупівлею медичного обладнання, що необхідно для медичного забезпечення оперативних втручань (частина обладнання в подальшому залишається в Україні).

Ярина Вілінська

Кращі страви української кухні

Овочі в маринаді, або "рецепт мандрівник"

Інгредієнти:

- капуста 1 кг
- капуста цвітна 200 г.
- морква 2 шт.
- цукіні 2 шт.
- гарбуз 200 г.
- квасоля стручкова 150 г.
- перець болгарський 1 шт.
- баклажани 100 г.
- гвоздика 4 шт.
- Для маринаду:
 - олія 250 мл
 - оцет 150 мл
 - сіль 1,5 ст.ложки
 - цукор 120 г.
- коріандр мелений 1 ч.ложка
- журавлина сушена 1 ч.ложка
- лист лавровий 2 шт.
- перець чорний горошок 5 шт.
- чебрець

Спочатку нарізати овочі. Використовуємо тільки сирі овочі. Моркву можна натерти або нарізати брусочками. Цвітну капусту розібрати на суцвіття. Маринад: Змішати вказані ін-

гредієнти в каструльці. Довести до кипіння. Залити овочі маринадом. Перемішувати час від часу, поки не охолоне. Потім винести на холод, або в холодильник на ніч поставити.

Рибний пиріг із рисом

Інгредієнти:

- Мука 180 г.
- сметана (15%) 250 г.
- олія 50 мл
- яйця курячі 4 шт.
- гірчиця 1 ч.ложка
- Соль 1 ч.ложка
- розпушувач тіста 1 ч.ложка
- Начинка:
 - риба (консерва) 400 г.
 - рис 1 склянка
 - зелень 1 пучок
 - яйця курячі 3 шт.

Замість консерви можна використовувати свіжу рибу, її перед тим потрібно відварити і вибрати всі кісточки, розібрати на невеликі кусочки. Яйця відварити та нарізати кубиками. Пучок зелені дрібно нарізати. Все перемішати, посолити та поперчити. Для тіста злегка збити яйця. Продовжуючи збивати додати сметану, гірчицю та олію. Потім всипати борошно з розпушувачем та сіллю. Добре перемішати. Тісто виходить досить рідке. Форму для випікання змазати маслом і посипати борошном. Вилити половину тіста у форму, зверху начинку і знов вилити зверху другу частину тіста. Начинка втопиться у тісті, так і має бути. Випікати при 180 градусах — 50-60 хв.

● РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST MEEST
mig

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by iimaginstudio.com

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

Державне агентство
лісових ресурсів України

<http://dklg.kmu.gov.ua>

Акція
**Майбутнє
лісу
у твоїх
руках!**

Візьми участь в акції – посади своє дерево!